

Onsdagen den 12 november

Kl. 09.00–12.04
16.00–16.02

Välkomsthälsning

Välkomsthälsning

Anf. 1 TALMANNEN:

Jag vill börja med att hälsa den diplomatiska kåren och självklart också allmänheten välkomna till åhörarläktaren. Varmt välkomna till Sveriges riksdag!

§ 1 EU-politisk partiledardebatt

*EU-politisk
partiledardebatt*

Anf. 2 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

God morgon, herr talman! Europa, våra värderingar och vårt sätt att leva är värda att försvara. Vi har tillsammans och var och en för sig byggt några av världens allra bästa samhällen att leva i. Europa är som vi alla vet långt ifrån felfritt, men vi har sammantaget gjort mycket mer rätt än fel. Vi vet också att ingen av alla våra styrkor får tas för given. Det som är bra måste vårdas, utvecklas och försvaras.

Vi lever i en tid, herr talman, när det europeiska samarbetet är viktigare än på mycket länge. Så här i allvarstider måste vi i Europa själva ta större ansvar för vår egen säkerhet och konkurrenskraft och för vårt framtida välstånd. Såväl undfallenhet som långsamhet är farligt.

Det fullskaliga invasionskriget på vår kontinent går snart in på sitt femte år. Vi börjar alltså närma oss ett krig av andra världskrigets längd. Ryssland riktar sina attacker mot civila mål – lekplatser, sjukhus och skolor. Barn mister livet och förs bort till Ryssland. Familjer slits isär. Det handlar om en brutalitet bortom mänskliga gränser.

Europas enskilt viktigaste uppgift är att stötta Ukraina. Det är en stor sak att alla partier här i Sverige samlas bakom den fundamentala uppgiften.

Den 22 oktober stärktes banden mellan Sverige och Ukraina ytterligare. President Zelenskyj och jag undertecknade då en avsiktsförklaring om att långsiktigt bygga ett nytt ukrainskt flygvapen. Det rör sig om en exportaffär med 100–150 svenska Gripen, världens bästa stridsflygplan.

Sverige är en av de allra största militära bidragsgivarna till Ukraina. I absoluta tal bidrar vi mer än länder som Frankrike, Italien och Spanien, med pansarfordon, artilleri och luftvärn och med flygbasutrustning och utbildning. Detta gör vi med stolthet, men fler länder måste göra mer. Det ukrainska folket försvarar inte bara sin egen frihet utan också vår frihet.

Vi kommer att stå kvar vid Ukrainas sida, på frihetens och demokratins sida, på rätt sida i historien, så länge som det krävs.

Den 23 oktober antogs EU:s 19:e sanktionspaket. Sverige har drivit på för sanktioner mot rysk naturgas och den ryska skuggflottan och för att ge avkastningen från frysta ryska tillgångar till Ukraina. Men EU behöver öka tempot i utfasningen av fossil energi från Ryssland och se till att de frysta ryska tillgångarna används för långsiktig finansiering av Ukraina. Det är Ryssland som ska betala för den skada de har vållat Ukraina.

Sverige har konsekvent stått upp för standpunkten att EU ska vara öppet för fler när det finns länder som både vill vara med och lever upp till kraven – en meritbaserad process. Vi beklagar djupt Ungerns orättfärdiga blockering av Ukrainas väg mot EU-medlemskap.

Herr talman! Sveriges och allas vår trygghet utmanas också av den gränsöverskridande kriminaliteten. Knark och vapen smugglas över landgränser. Pengar tvättas, flyttas och göms. Mord i Sverige beställs från spanska solkusten. Regeringen menar allvar och gör nu det som krävs för att bekämpa den grova organiserade brottsligheten. Den politiska slappheten mot gängen tog slut när den här regeringen tog över ansvaret för Sverige.

Men samma offensiv som vi gör här hemma behövs också i EU. Regeringen arbetar hårt för fler åtgärder för att beslagta brottsvinster. Vi har drivit på för att förstärka EU:s förverkandedirektiv så att vi ännu bättre kan komma åt de kriminella gängens lyxprylar och statussymboler. Vi har växlat upp insatserna för att komma åt gängens ledare. Bara i år har över 200 efterlysta gripits utomlands. Beskedet till grovt kriminella som gömmer sig utomlands är att vi kommer att hitta er, gripa er och låsa in er.

Trygghet och säkerhet inom våra gränser kräver bättre kontroll av våra yttre gränser. Alla minns hur det såg ut för tio år sedan. Sverige tog emot 320 000 asylinvandrare på några få år. I dag ser vi följderna av en för stor invandring i kombination med en misslyckad integration i Sverige, liksom i övriga Europa. Regeringen har nu genomfört den största omläggningen av svensk migrationspolitik någonsin, med resultatet att den asylrelaterade invandringen till Sverige är den lägsta sedan 1985. Det är en helt nödvändig omläggning.

Vi förhandlar nu om viktig lagstiftning för att få till stånd snabbare och mer effektivt återvändande. Det behövs eftersom bara var femte asylsökande som får ett beslut om att lämna EU faktiskt också gör det. Men ett nej måste vara ett nej. Regeringen kommer att fortsätta vara drivande i det arbetet.

Herr talman! Sverige och Europa står inför stora investeringar i infrastruktur, fossilfri el, forskning och utveckling och upprustning av våra försvar. Allt kostar pengar. Men resurser kommer inte av sig själva. Det krävs en offensiv agenda för ökad tillväxt och bättre konkurrenskraft i hela Europa. Regeringen arbetade hårt under det svenska EU-ordförandeskapet och lade grunden för den europeiska konkurrenskraftsagendan, som nu har tagit fart på allvar. EU-kommissionen har presenterat sex förenklingspaket, och ytterligare två är på väg. Regeringen har själv lagt fram konkreta förenklingsförslag inom företagande, AI och annan ny teknologi.

Men vi är mycket bekymrade över det låga tempo som råder i EU. När kommissionens förenklingsförslag möts av 1 000 ändringsförslag i Europaparlamentet är det snarast ett tecken på obstruktion. För att EU ska vara en relevant global aktör måste tempot höjas. Den europeiska ekonomin behöver enklare regler, nu. Min mycket skarpa uppmaning till partierna här i riksdagen är därför att nu tala allvar med era partikollegor i Bryssel. Sverige måste kunna räkna med att också svenska ledamöter i EU bidrar till regelförenkling och konkurrenskraft i Europa.

Tillgången till kapital är helt avgörande, och EU har en otrolig potential. Svindlande 11 000 miljarder euro av hushållens finansiella tillgångar ligger i dag vilande på bankkonton eller i kontanter. Bara en bråkdel av den summan hade gjort skillnad om den i stället hade investerats i växande europeiska bolag.

Här är Sverige ett föredöme. Vårt pensionssystem och vårt ISK-sparande, som nu blir skattefritt upp till 300 000 kronor, är en del av en av Europas allra bästa kapitalmarknader. Nu vill EU-kommissionen att fler följer efter.

Under lång tid har Sverige varit en stark röst i EU för frihandel. Vi är Europas mest frihandelsvänliga land och ett av de allra mest frihandelsvänliga länderna i världen. Samtidigt som den amerikanska administrationen har ritat om den handelspolitiska spelplanen och ökat osäkerheten ser vi ett större intresse från andra delar av världen för att sluta nya frihandelsavtal med EU.

EU tar nu viktiga steg i frihandelsförhandlingar med Mexiko, Indonesien och Mercosurländerna. Det går snabbt framåt också i förhandlingarna med Indien.

Herr talman! Sverige är det land i EU som har lägst utsläpp per capita. Enligt prognoserna kommer utsläppen dessutom att vara lägre i Sverige 2026 än när vi tog över 2022. Sverige är en klimatpolitisk förebild i resten av Europa.

Regeringen står upp för en ambitiös klimatagenda i EU som går hand i hand med ökad konkurrenskraft. Genom att agera gemensamt på EU-nivå bidrar vi till att sänka utsläppen mer än om vi alla agerar var och en för sig.

Uppgiften nu är att enas om utsläppsminskningar för 2040, på vägen mot klimatneutralitet 2050. Regeringen stöder EU-kommissionens förslag om 90 procents utsläppsminskningar jämfört med 1990 års nivåer – det mål som nu ligger till grund för EU:s åtagande vid det pågående klimat-toppmötet i Brasilien. Men då krävs det att alla länder är med och gör jobbet. Annars är det inte realistiskt.

För att leva upp till EU:s mål för koldioxidupptag i skog och mark skulle vi i Sverige i praktiken kraftigt behöva minska vår egen skogsavverkning. Det skulle få allvarliga konsekvenser för svenska jobb och svensk exportindustri.

EU:s klimatpolitik kan inte bygga på att den svenska skogen används som kolsänka för länder med lägre klimatåtaganden. De i Sverige som vill att det ska vara så är nu svaret skyldiga: Hur många svenska jobb ska bort? Hur många svenska skogar ska beläggas med avverkningsförbud? De partier i riksdagen som vill offra svenska intressen bör säga det i klartext.

Vägen till lägre utsläpp bygger på att alla fossilfria energislag får spela en roll. Kärnkraften är nu på allvar tillbaka i den europeiska energipolitiken. Utöver att allt fler länder bygger egen kärnkraftsproduktion märks det också genom att regelverken utvecklas i mer teknikneutral riktning.

Herr talman! Som EU-medlem förbinder man sig till demokrati och rättsstat, fria medier, oberoende domstolar och ett engagerat civilsamhälle. Sverige förväntar sig att alla EU-medlemmar står upp för detta. I varje stad ska människor kunna samlas under regnbågsflaggan utan hot om våld eller repressalier. Den friheten slåss vi för varje dag. Just i den här frågan vet jag att regeringen har den här kammarens fulla stöd.

Hela EU:s verktygslåda måste användas mot länder som kompromissar med eller kränker demokratins och rättsstatens principer. Det kan handla om att hålla inne stöd från EU-budgeten och i förlängningen om att dra in rösträtten i ministerrådet.

Herr talman! Om ett år, knappt, är det val här i Sverige. Två alternativ står då mot varandra även i dessa EU-frågor. Vi driver på för fler europeiska regelförenklingar, så att det blir lätt att göra rätt för svenska företag i Europa.

Vi driver på för en klimatpolitik som sänker utsläppen utan att slå undan benen för svensk landsbygd och för skogsindustrins viktiga export.

Vi driver på för en stramare migrationspolitik så att ett nej alltid är ett nej i hela det gränslösa Europa.

Vi kommer alltid att värna svenska intressen i EU, för ingen annan kommer att göra precis det.

Vi lever i allvarstider, men svensk och europeisk historia ger oss ändå skäl att känna hopp för framtiden. Vi har klarat krig och kriser förr. Vi har kommit ut starkare på andra sidan förr – inte ensamma och absolut inte utan ansträngning, men tillsammans och genom hårt arbete för en bättre morgondag.

(Applåder)

Anf. 3 MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! 30 år har gått sedan Sverige blev medlem av Europeiska unionen. Det var en tid av framtidstro och framtidsoptimism, där världen utvecklades mot mer demokrati, mer frihandel och mer fred. Nu bevitnar vi något annat.

Herr talman! I vår tid ser svenska folket ett fullskaligt krig på den europeiska kontinenten. Bomber fortsätter att falla. Barn dör. Bostadshus raseras. Ukrainas obevekliga kamp för frihet har väckt vår respekt och beundran. Det förtjänar vårt orubbliga stöd.

Herr talman! I vår tid ser svenska folket en amerikansk administration som rullar ut röda mattan för en internationellt efterlyst krigsbrottsling, som startar handelskrig mot resten av världen och som har ändrat sin syn på europeisk säkerhet. Den regelbaserade ordningen, den ordning som sedan andra världskriget har gett oss stabilitet och välbefinnande, utmanas nu i grunden. Det är ett fundamentalt skifte.

Herr talman! Nu står världsekonomin också inför andra fundamentala skiften – tullkrig och handelshinder, artificiell intelligens och grön teknik – där stora ekonomier nu kapprustar med statsstöd för att bygga framtidens industrier. Svenska företag möter en helt ny typ av konkurrens, där Europa och Sverige behöver handlingskraft för investeringar, välbefinnande och jobb.

Herr talman! Vi lever i tider av krig och omvälvande skiften. Då är det europeiska samarbetet vår trygga hamn – en stabilitet, en säkerhet och en trygghet att luta sig mot för svenska folket. Det är ett skydd mot osäkerhet i en förändrad värld. Just därför har Europeiska unionen kanske aldrig under den tid vi varit med haft en viktigare uppgift att fylla än nu.

Jag vill att Europeiska unionen ska kliva fram och vara världens starkaste röst för en regelbaserad världsordning, där regler står över den starkes rätt. Jag vill att Europeiska unionen ska stå upp för folkrätten, för frihandel och för ett obehagligt stöd till Ukraina.

Faktum är att Europeiska unionen nu behöver axla rollen som världens starkaste kraft för demokrati. Det finns krafter som motarbetar detta: främmande makter, proryska högerextremister och religiösa fundamentalister arbetar för att försvaga Europa, för att splittra oss och vår gemenskap. Men det sker för att de vet att den europeiska enigheten är vår viktigaste styrka. Därför är det just den vi ska värna.

Herr talman! I vår tid måste vi i Europa ta ett större ansvar för vår egen säkerhet. Därför behöver vi rusta vår militära och civila motståndskraft. Därför måste vi stötta Ukraina med full kraft.

I vår tid måste Europa därför lära av misstaget gällande beroendet av den ryska gasen och minska sitt beroende av Kina och andra länder. I vår tid måste Europa med kraft kliva in i kapplöpningen om framtidens industrier och framtidens jobb.

Här har Sverige en viktig roll att spela. Vi ska göra vår del för att Europa ska stå starkt.

Men mitt i denna avgörande tid håller Åkesson och Kristersson på att göra Sverige till ett sänke i Europa. Sverige har nu EU:s tredje högsta arbetslöshet. Vi har den tredje högsta ungdomsarbetslösheten. Den ligger faktiskt på hela 25 procent. Vi har konkurser i en omfattning som vi inte har sett sedan 1990-talet. Vi har genomgått år med en tillväxt i EU:s bottenräsk.

Herr talman! Det hade inte behövt se ut på det här sättet. Vi har förutsättningar att vara en tillväxtmotor i Europa. Vi har de innovativa företagen. Vi har en yrkesskicklig och välutbildad befolkning. Vi har naturresurserna. Det som saknas är politiskt ledarskap, en förmåga att föra Sverige i rätt riktning.

Det vi nu ser är resultatet av Sverigedemokraternas och regeringens bakvända ekonomiska politik, där man sänker skatten för de allra rikaste medan hårt arbetande familjer får agera krockkudde mot inflationen. Sverige har som enda land i Norden vägrat att höja CSN och barnbidrag för att underlätta för ungdomar och hårt arbetande familjer. Så hålls svensk tillväxt tillbaka.

Sverigedemokraterna och regeringen har inte bara fört en ekonomisk politik som är bakvänd här och nu. De saknar också en framtidsplan – en idé om vad vi ska leva av i framtiden, om hur vi ska se till att investeringarna, jobben och löneökningarna hamnar här och om hur Sverige ska utvecklas och bli rikt och inte bli ett låglöneland.

Herr talman! Avsaknaden av framtidsplan ser vi också på EU-nivå. I EU kan vi arbeta för att svensk tillväxt ska ge långsiktiga förutsättningar för svenska företag, men Sverigedemokraterna arbetar nu i stället aktivt för att underminera det och riva upp EU:s väg för att bli mindre beroende av Kina – även sådant som vi rodde hem under det svenska ordförande-

skapet. Tyvärr är det i linje med Sverigedemokraternas fientlighet mot ny teknik, ny energi, nya svenska företag och därmed mot jobb, löner och välstånd. Och Moderaterna, ett parti som brukade stå för arbete och tillväxt, förändras nu när de anpassar sig till SD.

Sverige har alla förutsättningar att vara ett land som ligger i framkant och som inte är ett sänke i Europa. Men det kräver handlingskraft och politiskt ledarskap. Det kräver en ny regering.
(Applåder)

Anf. 4 HENRIK VINGE (SD):

Herr talman! De stora auktoritära staternas ekonomiska och militära styrka, deras samverkan, deras maktanspråk och deras hänsynslösa krigsföring gör att det europeiska säkerhetsläget är mycket allvarligt. För Europas demokratier betyder det att det militära samarbetet måste fördjupas. Inget europeiskt land kan stå starkt på egen hand.

Rysslands styrka på slagfältet bygger på att de sätter ett lågt värde på människoliv. Europas styrka måste bygga på någonting helt annat – på vår ekonomi, på vår teknologi och på en förmåga att producera mer och bättre än våra motståndare.

Den här insikten bygger på lärdomar från det förra århundradet. Modiga människor kämpade och dog för friheten i Normandie, i Karelen och i Telemark. Men frihetens öde avgjordes inte bara där på slagfälten utan också i Detroit, i Pittsburgh och i Seattle – i fabriker där de löpande banden aldrig stannade.

40 år senare var det återigen den fria världens produktion som tvingade det sovjetiska tyranniet på knä och som öppnade dörren till frihet för hela Europa. Då om inte förr blev det tydligt att frihetens starkaste fästning i vår tid är en stor fabrik. Bara den som kan försörja sig själv har makten att bevara sitt självbestämmande.

Här finns det skäl till självkritik. Den europeiska industrin bär en allt tyngre börda av regler, tillståndprocesser och politiska pekpinnar. Klimatpolitiken har blivit en tvångströja som binder Europas händer medan resten av världen bygger de fabriker som vi sedan handlar från. Genom att belägga våra egna företag med förbud, regleringar och höga skatter driver vi tillverkning och utvinning av råvaror utomlands. Men eftersom vi behöver råvarorna och komponenterna tvingas vi importera dem från länder som inte har ålagt sig själva samma hårda regelverk. Det räddar inte miljön, och det minskar inte utsläppen. Men det försätter oss i en situation som försvagar vår förmåga att stå upp för oss själva, och det försätter oss i beroendeställning i förhållande till länder som inte delar vår syn på frihet. Utan en stark industri och en stabil försörjning av insatsvaror förlorar Europa sitt självbestämmande.

Det här är inte en tid för illusioner. När USA och Ryssland avgör Europas öde får Europa inte sitta med vid bordet. Det beror på beslut som har fattats här – politiska beslut som har fattats i Europa. Politisk klåfingrighet och socialdemokratisk överreglering har gjort att vårt öde nu ligger i andras händer. Att fortsätta på den här vägen äventyrar vår säkerhet. Vi måste verka för ett Europa som förstår vad vår tids stora hot kommer ifrån och som agerar utifrån det.

Herr talman! Europa är frihetens vagga, och frihetens uttryck väcker förakt hos dem som lever i förbittrad avund och som bara förstår makt-språk. Vladimir Putin trodde att väst skulle svika Ukraina när priserna steg och att vi hellre skulle böja oss än att bära kostnaden för friheten. Men han hade fel. Det här är också despoternas historiska misstag. De misstar öppenhet för svaghet och omtanke för feghet. Men demokratier mäter inte sin styrka i uniformer eller parader. De tänker sällan i termer av fiender. Men historien visar att när de hotas reser de sig med en styrka som ingen diktator i världen kan befälla fram.

Herr talman! Europas historiska kraft har aldrig kommit ur höga skatter, tvång eller centralisering. Vår kraft kommer ur de fria folkens fredliga konkurrens och frivilliga samarbete.

Låt oss försvara det som är vårt! Låt oss bygga ett Europa som aldrig mer blir offer för historien utan som är kraften som formar framtiden!
(Applåder)

I detta anförande instämde Staffan Eklöf, Runar Filper, Sara Gille, Erik Hellsborn, Daniel Persson och Martin Westmont (alla SD).

Anf. 5 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Herr talman! Sverige var världens bästa och mest jämlika land. Förändringar innebar förbättringar. Fler och fler hade råd att köpa nya skor till barnen när de gamla blev för små och att ta med familjen på sommarsemester.

Men någonting har hänt. Svenska hushåll har skinnats på pengar. Men beror inte det på en inflationsimpuls som kommit utifrån? Nej, faktiskt inte. Priserna har sjunkit tillbaka i resten av världen men inte i Sverige. Här har de fortsatt att höjas. Dubbelt så många har blivit fattiga i Sverige de senaste åren. Över en halv miljon svenskar lever i fattigdom. Riksbanken kan visa att Sverige sticker ut gentemot övriga Europa och gentemot USA. Svenskarna har fått minst pengar i plånboken. Bara Portugal har varit sämre.

Herr talman! Jag förstår frustrationen hos medborgarna. Det är politiker som inte tar sig an och löser människors problem. De pratar och pratar, men inget görs. Det är ungefär som om det vore en naturlag som tvingat regeringen och Sverigedemokraterna att dumpa kostnadschocken på hårt arbetande familjer. Men det är ett val. Det är en prioritering. Och visst går det att göra annorlunda.

Kristerpriserna har gjort det 3 000 kronor dyrare i månaden för en barnfamilj att handla mat. Priserna hade inte behövt vara så höga. Hyrorna har höjts med 17 procent de senaste åren. Det hade kunnat stoppas, men regeringen valde att ställa sig på bankernas, matjättarnas och fastighetsägarnas sida. I budget efter budget har Moderaterna och Sverigedemokraterna valt att prioritera förmögna familjer och hushåll.

Samtidigt påstår de att de inte har råd med ett anständigt bostadsbidrag och att de tvingades höja avgiften för medicinen. Regeringen och Sverigedemokraterna har valt att inte genomföra det som normmännen redan har gjort och som de kallar för Norgepriser, det vill säga Sverigepriser på el som skulle göra att vi betalar rimliga priser för den el vi producerar i vårt eget land.

Regeringen och Sverigedemokraterna har därmed gett upphov till den tredje högsta arbetslösheten i EU. Det är så det blir när Kristerssonpriserna slår igenom, konsumtionen minskar och konkurserna blir fler.

Inte heller gör Sverigedemokraterna och regeringen tillräckliga investeringar i vårt land. Det finns så många arbetsuppgifter som behöver göras, så många bostäder som behöver byggas, så mycket räls som behöver läggas, så mycket vårdpersonal som skulle behöva anställas. Det som saknas är en politik som ser till att jobbet blir gjort.

Pengar finns. Sverige har fått över 540 miljardärer, fler än någonsin, så visst finns det pengar. Men från att varit världens mest jämlika land har Sverige i dag en av EU:s skevaste förmögenhetsfördelningar. Höga räntor har gjort bankdirektörer rikare, och genom att tömma din plånbok har matjättarna gjort storvinster.

Så ska det inte fungera i Sverige. Det måste bli billigare att vara svensk. Politiker måste sluta att skylla ifrån sig. Det vi beslutar avgör om människor kan betala hyran och ställa mat på bordet. Det avgör om sjukvården funkar, om jobben blir fler och om bostäder till slut byggs.

Vi måste tillbaka till kärnan i politiken. Vi är valda att företräda medborgarna, så låt oss göra det! Riksdagen känns långt borta, och ännu längre bort är EU. Vi ska tillbaka till den tid då människor litade på att politik kan förändra våra liv.

Jag vill därför säga till er som kanske tittar nu: Ni har rätt! Jag förstår att ni är missnöjda och att det är svårt att lita på det som sägs här. Men jag kan lova en sak: Vi i Vänsterpartiet har gjort vårt val. Vi vänsterpartister kommer att se till att matpriserna sänks, liksom elpriser och elnätsavgifter. Vi kommer att se till att hyror och räntor hålls tillbaka.

Vi kommer att ge Sverige en ny inriktning. Sverige kan byggas starkt och rättvist igen.

(Applåder)

Anf. 6 RICKARD NORDIN (C):

Herr talman! EU behöver mer och grönare tillväxt. Det är bara så vi kan minska utsläppen i den takt som krävs. Det är bara så vi har en chans att betala av på den ekonomiska och moraliska skuld som vi har byggt upp till kommande generationer.

Oavsett om det är i Milano eller i Paris, i Malmö eller i Piteå vet jag hur snacket går i företagen. I styrelserummen diskuteras inte *om* man kommer att ställa om utan hur snabbt man kommer att göra det – för att det är rätt sak att göra men också för att det är så man vinner marknadsandelar när världen ställer om.

När svenska ingenjörer tar fram nya produkter debatterar de inte huruvida nästa version kommer att vara grönare och effektivare än den förra; det är helt självklart för dem – för att det är rätt men också för att det är vår unika konkurrensfördel.

Lantbrukaren som ska investera i en ny maskin letar alltid efter den som är bäst och drar minst bränsle och ser fram emot den dag då det finns konkurrenskraftiga alternativ där bränslet kan produceras på den egna gården – för att det är rätt, men också för att han eller hon vill vara en ännu större del av lösningen.

Ägarna till det lilla åkeriet räknar på om det, trots regeringens politik, fortfarande lönar sig att investera i eldrivna budbilar och installera solceller och laddboxar – för att det är rätt och för att deras kunder vill det, men också för att de ska kunna se sig i spegeln och förklara för sina barn att de har försökt att lämna en bättre värld efter sig. De vet att det är dit utvecklingen pekar.

De här diskussionerna förs varje dag i svenska och europeiska företag, i styrelserummet liksom i fikarummet, i den lilla butiken och den stora fabriken. Och samtalen, planerna och investeringarna går bara i en enda riktning: mot den gröna omställningen. Företagen är tydliga med vad de behöver, nämligen höga mål, skarpa krav, långsiktiga spelregler och en politik som gör att det lönar sig att investera i det som är bra för miljön.

Det är därför så beklagligt att regeringen gör det motsatta. Man lovar att sänka elskatten men höjer den två gånger för att sedan återställa den till samma nivå som inför valet. Man lovar att elektrifiera men tar bort miljöbilspremien för att nu återinföra den, om än i mycket mindre skala. Först bjuder man in till energisamtal som företagen och klimatet verkligen behöver, sedan avslutar man abrupt de samtalen.

Vi ser resultatet av den här ryckigheten här hemma. Utsläppen har gått upp och tillväxten ned. Men besluten som fattas i Bryssel är minst lika viktiga. Europa har få egna fossila resurser. Fortsätter vi med fossil energi blir vi fast i att vara en importekonomi.

Vi kan slå oss loss ur Putins och saudiernas bojor. Vi kan bygga en ren ekonomi med ökat välstånd. Men det kräver handlingskraft, och tyvärr finns det oroväckande signaler om att Tidöpartierna har exporterat sitt sätt att arbeta till Bryssel. Sverigedemokraterna vill riva upp EU:s klimatmål och de verktyg som finns för att vi ska kunna nå dem. Kristdemokraterna har sagt att de kommer att rösta nej till EU:s klimatmål till 2040. Moderaternas partigrupp har lagt avsevärd tid på att bromsa EU:s klimatarbete, vilket har lett till att EU nu åker till Belém med sänkta ambitioner utan stöd i vetenskapen.

Inställningen att omställningen ska ske någon annanstans bakas nu in i den europeiska politiken efter att klimatministern varit med och urvattnat klimatmålen till 2040. Att tro att elmoppar i Ghana är bättre än elbilar i Sverige är för mig ofattbart. Om, och jag säger om, det funkar med elmopparna kanske det är likvärdigt för klimatet, men för luftkvaliteten, konkurrenskraften, säkerheten och jobben är det vansinne att inte göra satsningarna här.

Herr talman! Det är inte läge att darra på manschetten i klimatfrågan, varken här i riksdagen eller i Bryssel. De svenska företagen är redo, och de europeiska likaså. De kan och vill leda utvecklingen mot ny teknik och lägre utsläpp. Allt de behöver från oss är att vi står pall när andra vill ge upp om klimatmålen – att vi håller det vi och vetenskapen kräver av oss.

Vi är beredda att göra jobbet, och det förväntar jag mig även av alla här inne.
(Applåder)

Anf. 7 EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Låt oss aldrig glömma att när EU föddes var det ur ruiner i ett Europa sargat av krig, förintelse och politisk extremism.

Visionen var storslagen men egentligen ganska enkel, pådriven av kontinentens kristdemokrater: Aldrig mer krig. Länder som bombat varandra sönder och samman behövde alltså hitta ett sätt att komma förbi det out-härdliga, det till och med oförlåtliga.

Att gemensamt ta kontrollen över krigsindustrins råvaror var en början, följt av tron på att mötas och att samarbeta. Den europeiska unionen är världens mest framgångsrika freds- och välbefindningsprojekt, en union av länder som delar grundläggande värderingar. EU har gett oss fri rörlighet, friare handel och värden som garanterar liv i frihet.

Men vi behöver också säga som det är. I takt med att EU vuxit har något av detta gått förlorat. EU har blivit alltmer av ett byråkratiprojekt. Frihet, framåtanda, industriell styrka och innovationskraft har fått sällskap av principen att allt som inte är förbjudet ska regleras.

Beslut som borde fattas vid svenska köksbord tas vid Bryssels skrivbord. Bönder drunknar i blanketter, och skogsägare fastnar i paragrafer. Det finns en risk att entreprenörer som vill vara innovativa söker sig till andra delar av världen. Det hotar unionens själ. Det hotar EU:s legitimitet.

Jag tror på EU. Men jag tror på ett EU som håller sig till sin kärnuppgift – ett EU som ger hopp, inte huvudvärk.

Herr talman! Europa provas både inifrån och utifrån. Kriget i Ukraina påminner oss om varför EU en gång bildades. Sverige må inte vara i krig, men Europa är det. När vår allierade västerut blir alltmer oförutsägbart måste Europa byggas starkt. Europas länder behöver tillsammans stärka den strategiska autonomi på försvarsområdet och jordbruksområdet och inom industrin. Låt oss använda potentialen i den svenska gruvnäringen och den svenska skogen för att frigöra oss från beroendet av länder som Kina!

Europa halkar efter. Det ger inte bara utrymme för de yttre hoten utan också för de inre. Utan tillväxt ingen välfärd och utan konkurrenskraft inga minskade utsläpp. EU måste minska regelbördan, snabba upp tillståndprocesserna och investera mer i forskning och innovation. Det är genom tillväxt – inte genom överreglering och svensk överimplementering – vi kan bygga framtidens Europa och vår strategiska autonomi.

Herr talman! Det går att kombinera minskade utsläpp med ökad tillväxt. Det har Sverige visat. Klimatet kan inte bli en överideologi, utan omställningen ska gå hand i hand med ekonomisk trygghet för folket. Den ska ske med förnuft och känsla. Jag vill att Europa ska ta ansvar för klimatutmaningen, men EU ska inte förvandlas till ett av världens största av-industrialiseringsprojekt.

Vi behöver innovation, ny teknik och – håll i hatten – kärnkraft. Vi ska klara omställningen med våra skogs- och jordbrukare, inte i kamp mot dem. Svensk skog är inte ett museum. Skogen är en resurs som ger jobb och export och som binder koldioxid.

Herr talman! EU är inte perfekt, men det är värt att försvara. När vårt samarbete gäller rätt saker och är baserat på gemensamma, goda värderingar är Europa en kraft för just det goda. Det är ett EU som står upp för Ukraina. Det är ett EU som skyddar demokratin och gör det lättare – inte svårare – att leva, arbeta och driva företag. Låt oss därför värna det europeiska projektet genom att bygga mer tillit och mer frihet. Låt oss nu göra EU till ett framtidsprojekt i sann nybyggaranda för fred, frihet och framtid! (Applåder)

Herr talman! Klimatomställningen är avgörande för Europas konkurrenskraft. Men i dag hotas den av svagt ledarskap. Vi befinner oss vid ett vägska. Antingen väljer vi kortsiktighet och populism och fördjupar vårt beroende av fossilt, eller så väljer vi vägen framåt till frihet och välbästand genom klimatomställningen.

Vi ser hur oljelobbyn med full kraft försöker övertyga vacklande makt-havare om att befolkningen inte accepterar några som helst åtgärder för att sänka utsläppen. Medborgarna är däremot klarsynta. En majoritet av svenskarna och européerna är oroad över klimatkrisens konsekvenser och vill att politiken gör mer.

Vi står som sagt vid ett vägska. För Miljöpartiet är vägen framåt självklar. EU ska ligga i framkant. Sverige ska vara en ledande röst, inte en bromskloss.

Herr talman! Hur står det då till med ledarskapet på hemmaplan? Jo, Sverigedemokraterna inspireras av Orbán, Trump och Le Pen. De bedriver kulturkrig mot klimatpolitiken understödda av rysk desinformation och oljelobbyns propaganda. Och vad gör övriga Tidöpartier? Jo, Moderaterna vänder kappan efter vinden. Kristdemokraterna tävlar i populism för att locka SD-väljare. Liberalerna administrerar SD:s klimatpolitik. Medborgarna är däremot klarsynta. De underkänner regeringens klimatpolitik. Nöjdheten är noll.

Herr talman! Det vi har att göra med är ett svagt svenskt ledarskap. Det får konsekvenser i Bryssel. Just när Europa behöver rakryggt ledarskap som mest, just när vi utmanas av USA, Ryssland och Kina, backar Sverige. Då tystnar vår röst för mänskliga rättigheter. Vi backar från vårt klimatledarskap och väljer att fokusera på vårt snäva egenintresse. Det är svagt, och det är farligt.

Miljöpartiet väljer en annan väg. Vi vet att minskade utsläpp inte är ett hinder för tillväxt utan grunden för framtidens välbästand. När industrin ställer om till att bli fossilfri skapas jobb, innovation och starka lokalsamhällen. Men för att Sverige ska ligga i framkant krävs ett ledarskap som vågar ta ansvar och dela på riskerna. Samtidigt som världen satsar på grönt stål och elbilar ägnar sig Tidöpartierna åt att misstänkliggöra de företag som ställer om. Den politiken skrämmar bort investeringar och innovationer.

Miljöpartiet vet att vägen till frihet och välbästand går genom klimatomställningen. Låt mig lyfta fram hur det kan gå till och hur Sverige och Europa kan tjäna på det!

För det första: Den gröna omställningen säkrar framtida jobb och svensk konkurrenskraft. Genom att satsa på fossilfri industri, grönt stål och cirkulär ekonomi kan Sverige och Europa bli världsledande och inte lämna walkover till Kina och USA.

För det andra: Förnybar energi och grön baskraft säkrar vår energiförsörjning. Sol, vind och vätgas är vägen bort från dyr import och ett sårbart fossilberoende som bara gynnar Ryssland.

För det tredje: I Sverige har vi möjlighet till ett hållbart skogsbruk, ett skogsbruk som ställer om. Det handlar om att se till att vi klarar våra nationella klimatmål och får ökad tillväxt i skogen och fler jobb som gör att lokalsamhällena ute i landet fungerar. Vi vet att vi vid sekelskiftet hade ett fungerande skogsbruk som gav bra tillväxt och utvecklades. Vi ska lägga oss på de nivåerna. Vi vet vad som behöver göras.

Sverige har tyvärr en regering som backar in i framtiden och inte förstår vad som behövs i det här läget: grön industri, grön baskraft, el som gör att man kan ställa om nu och en skog som ger landet en framtid.

(Applåder)

Anf. 9 SIMONA MOHAMSSON (L):

Herr talman! En gång i tiden var det trendigt att vara kritisk mot Europasamarbetet. Vänsterns EU-kritiker varnade för frihandel och arbetskraftsinvandring. EU-motståndare till höger varnade om överstatlighet och demokratihot. Men det är trender som åldrats lika dåligt som 3D-glasögon på bio.

Faktum är att EU-samarbetet gör Sverige rikare och tryggare. Rikare – för att svenska företagare lättare kan exportera varor till Tyskland och Frankrike. Tryggare – för att Frontex och Europol skyddar våra gränser och bekämpar brott.

Det som verkligen fick luften att gå ur EU-kritikerna var dock kriget i vårt närområde. När Ryssland invaderade Ukraina tog det stopp för alla nationalisternas och socialisters vanföreställningar om att ensam är stark. Ensam är inte stark mot Putin, mot Iran eller mot Kina. Nu måste Europa hålla i stödet till Ukraina – för fred, frihet och ett framtida ukrainskt EU-medlemskap.

Trender kommer och går, men Liberalernas engagemang för ett starkare Europa består.

Herr talman! EU är en ekonomisk gigant, men Europa riskerar att bli omsprunget av Nordamerika och Asien. Teknikutvecklingen går lika snabbt som löpklubbarna på stan. Detta kräver ett Europa som prioriterar rätt för att stärka framtidens innovationer och välstånd.

Det finns en tydlig väg framåt för Europa som bygger på mer frihandel, större investeringar i forskning och ny teknik samt mer utbyte mellan EU-länder där vi tillsammans lockar utländska experter för att bidra till Europas innovationskraft så att nya idéer och produkter möter dagens ljus i en tuff global fajt mot amerikanska jättar och kinesiska kopior. Vi behöver en gemensam förstärkning mot framtidens handelskrig och osäkerheter. Jag pratar såklart om euron, som håller ihop både små och stora länder när världen gungar. Europa kan bli världens demokratiska och ekonomiska förebild, men det sker inte med byråkratisk socialism eller konservativa bromsklossar. Det sker med mer liberalism, inte mindre.

Herr talman! En migration som inte går hand i hand med integration leder till skuggsamhällen och utanförskap där extremister och gängkriminella utnyttjar människor som lever i utsatthet. Sverige är inte ensamt i Europa om dessa utmaningar. De här frågorna berör många länder, till exempel Tyskland, Frankrike och Danmark.

Här hemma har regeringen påbörjat ett paradigmskifte för att öka människors trygghet. Under Tidöpartiernas vakt möter fler gängkriminella rättvisan. Migrationspolitiken ställs om för att bli mer ansvarsfull och hållbar. Det förebyggande arbetet stärks både i skolan och i socialtjänsten. Tidöavtalets sakpolitik är helt enkelt en plan för att öka tryggheten för fler, och den bör skickas på export till varje hörn i Europa.

EU-kritikerna hade fel om Europasamarbetet. På område efter område har EU bevisat att det går att lösa stora samhällsproblem. Vi har gjort det förut, och vi kommer att göra det igen.

(Applåder)

Prot. 2025/26:31
12 november

*EU-politisk
partiledardebatt*

Anf. 10 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Gång på gång döms utländska medborgare för allvarliga brott i Sverige utan att utvisas från landet. Det gäller till exempel våldtäkter, sexuella övergrepp och olika våldsbrott. Det finns många förfärande exempel.

Som alla vet lägger sig regeringen aldrig i enskilda domar, men om lagstiftningen ger orimliga konsekvenser måste lagar och konventioner förändras. Vi är på väg att gå fram med den tuffaste lagstiftningen i hela Norden när det gäller utvisningar på grund av brott. Alla brott som ger mer än böter ska som utgångspunkt också leda till utvisning. Med detta väntas sex gånger fler personer utvisas från Sverige. Vi går längre än någon regering tidigare har vågat göra.

Vi driver också på hårt för att länder utanför Europa ska ta emot sina egna utvisade medborgare. Som alla numera vet villkorar vi bistånd med att länder sköter sig. Vi upplever ett starkt stöd för den här linjen, men inte från alla. Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Centerpartiet har givit uttryck för att de inte vill villkora svenskt bistånd med att länder tar emot sina egna medborgare.

För mig är trygghet och upprättelse för brottsoffer fundamentala saker i ett av världens absolut mest jämställda länder. Nu genomför vi de reformer som den gamla regeringen inte kunde, inte ville eller inte vågade genomföra.

(Applåder)

Anf. 11 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Just nu ser vi resultatet av tre år med Ulf Kristerssons ekonomiska politik. 100 000 personer har blivit av med jobbet. Ungdomsarbetslösheten är 25 procent. Konkurserna ligger på nivåer vi inte har sett sedan 90-talet. Tillväxten är låg.

Kristersson skyller gärna på inflationen och på tidigare regeringar, men sanningen är ju att svensk tillväxt under de senaste tre åren har utvecklats långt under sin potential. Åkessons och Kristerssons politik gör Sverige till ett sänke i Europa. Moderaterna brukade vara ett parti som stod för arbete och tillväxt, men här har Moderaterna förändrats.

Herr talman! Min fråga till Ulf Kristersson är vad han, med facit i hand, skulle ha gjort annorlunda under de senaste tre åren.

Anf. 12 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Jag noterar en ny och farlig trend inom socialdemokratin. Så fort man får chansen talar man illa om Sverige internationellt. Det är både vårdslöst och felaktigt.

Den höga arbetslösheten beror i mycket hög grad på den väldigt stora asylinvandringen under de åtta år då Magdalena Andersson var med i regeringen.

Vår klimatpolitik har gjort att Sveriges utsläpp är bland de allra lägsta i hela Europa, men vi tänker inte offra svenska intressen för andra länder som är mindre ambitiösa.

Tillväxten råkade sjunka i Sverige 2014, inte bara beroende på den regering som då tillträdde. Nu ser vi små men viktiga tecken på att tillväxten ökar snabbare i Sverige än i andra länder. Techindustrin i Stockholm och Sverige är också den mest vitala i hela Europa.

När svenskar talar illa om Sverige utomlands värnar de inte svenska intressen.

(Applåder)

Anf. 13 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag har en devis: Man ska se verkligheten som den är, säga som det är och göra det som krävs.

Ulf Kristersson tycker att vi ska blunda för verkligheten. Han tycker att vi ska blunda för den ungdomsarbetslöshet som har ökat dramatiskt och nu ligger på 25 procent. Han tycker att vi ska blunda för att 100 000 personer har blivit av med jobbet. Jag var på Volvo i Göteborg i förra veckan – 1 000 personer där hade blivit uppsagda.

Ulf Kristersson tycker att vi ska blunda för att tillväxten ligger långt under den potential som Sverige har och för att Sveriges utsläpp förra året ökade näst mest i hela EU.

Detta är en verklighet som en ytterst nöjd Ulf Kristersson helst vill att jag och hela svenska folket ska blunda för. Det kommer jag aldrig att göra. Jag är här för att förbättra Sverige för hårt arbetande svenska hushåll.

(Applåder)

Anf. 14 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Det är roligt att Magdalena Andersson blundar vissa år och tittar väldigt stint andra år. Hon blundade 2022 när matpriserna, under socialdemokratisk ledning, steg med 18 procent och inflationen var 10 procent. Nu stiger inte priserna på mat längre, med några få undantag, och inflationen är bruten. Det säger hon ingenting alls om.

Magdalena Andersson blundar för det faktum att Sverige har de lägsta utsläppen i hela Europa, möjligen tillsammans med Malta. Vi säger dock nej när andra länder vill dra nytta av svensk skog till nackdel för Sverige. Hon blundar för det faktum att tillväxten går ned i Tyskland medan vi ser tecken på att tillväxten i Sverige ökar. Hon blundar för det faktum att en helt ansvarslös invandringspolitik lett till massutanfordörskap och långtidsarbetslöshet i Sverige. Det där med att se och blunda imponerar inte på mig.

(Applåder)

Anf. 15 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Kommissionens ordförande Ursula von der Leyen har lovat att ta tag i krisen med de orimligt stigande hyres- och boendekostnaderna. För första gången har kommissionen också en bostadskommissionär. EU-kommissionen beskriver det som att Europa lider av en utbredd bostadskris eftersom priserna och hyrorna har stigit så kraftigt de senaste åren.

Men regeringen verkar helt omedveten om den stora bostadsdebatt som pågår i EU. Här går man åt andra hållet. Moderatstämman tog nyligen beslut om att införa marknadshyror för alla hyreslägenheter, vilket berör 3 miljoner hyresgäster. Moderaterna kallar det trygghetshyror, men det är marknadshyror. Alla studier visar att detta kraftigt höjer hyrorna.

Varför beslutar Moderaterna att chockhöja hyrorna för vanligt folk när EU diskuterar att hyrorna borde bli mycket lägre?

Anf. 16 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Kopplingen mellan moderatstämman och EU-frågor är lite oklar, men om moderatstämman har Vänsterpartiet som vanligt helt fel.

Men låt oss prata om EU-frågor. Jag var med på det möte i Europeiska rådet där bostadsfrågorna diskuterades. Det var inte alls ointressant, men de flesta länder påpekade med viss tydlighet att bostadsfrågor är viktiga men sällan europeiska. Det finns ett antal personer som bor i många städer i Europa samtidigt, men de flesta gör inte det. De flesta bryr sig om den nationella bostadspolitiken, de nationella priserna och de nationella regleringarna. Men det utesluter inte att det finns vissa gemensamma europeiska drag. Det finns regleringar som skulle kunna förenklas också på europeisk nivå, så ingen underkände idén att diskutera saken. Men ärligt talat: Bostadsfrågor ligger inte i topp på Europeiska rådets agenda och ska inte heller ligga där.

(Applåder)

Anf. 17 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Det är bekymmersamt med en statsminister som inte över huvud taget verkar bry sig om bostadsfrågorna.

EU har nu öppnat för att ändra statsstödsreglerna, vilka har hindrat Sverige från att bedriva en effektiv och statlig bostadspolitik.

Men jag återgår till frågan statsministern inte svarade på. På moderatstämman fattades beslut om att Moderaterna ska gå till val på att införa marknadshyror. Det innebär kraftigt höjda hyror för 3 miljoner hyresgäster. Hela EU talar om att boende- och hyreskostnaderna har gått upp alldeles för mycket och att de måste ned. Det är en stor fråga i många europeiska länder. Varför har då Moderaterna fattat beslut om att gå till val på att införa marknadshyror, det vill säga kraftigt höjda hyror, för Sveriges 3 miljoner hyresgäster?

Anf. 18 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Jag svarade på frågan, och Nooshi Dadgostar har helt fel. Vi har inget sådant förslag. Dessutom har det över huvud taget inget med EU att göra.

Skillnaden mellan olika europeiska länders bostadsmarknad är rätt stor. En del länder har hög befolkningskoncentration på mycket liten yta medan andra har precis tvärtom. Jag varnar Vänsterpartiet för att vilja lägga ut den svenska bostadspolitiken på entreprenad till EU-kommissionen. Sveriges bostadspolitik ligger nämligen långt från Belgiens eller Luxemburgs, för att ta två exempel.

I Sverige vill svenskar i hög grad bo i egna hem, och Sverige bör fokusera på att möta det behov som finns att kunna äga sitt eget hem. Detta har Vänsterpartiet motarbetat sedan miljonprogrammets dagar, och ni fortsätter att motarbeta det. Vi vill öka chansen för människor att spara till en kontantinsats, äga sitt eget hem och bygga en förmögenhet. Ni står för raka motsatsen. Säg det i klartext!
(Applåder)

Anf. 19 RICKARD NORDIN (C) replik:

Herr talman! Sveriges utsläpp har ökat – med 7 procent bara förra året – sedan Ulf Kristersson flyttade in i Sagerska palatset. Jag förstår att det är ett pris man får betala för Sverigedemokraternas stöd, men att, som statsministern, motivera det med att Sverige redan är långt framme och att det är andra länder som ska sänka sina utsläpp är ansvarslost. Givetvis ska andra länder ta ansvar för sina utsläpp. Men i EU, där länderna tillsammans kan göra skillnad, har Moderaternas partigrupp krokat arm med ytterhögern och driver på för sänkta klimatmål och fler bensin- och dieslbilar på vägarna efter 2035, och man röstade emot alla hänvisningar till EU:s gröna giv.

Vi hörde statsministern säga att EU är arenan för att bekämpa klimatförändringarna. Varför, Ulf Kristersson, motarbetar då din partigrupp offensiva klimatmål på den europeiska arenan?

Anf. 20 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Jag misstänker att Centerpartiet med ökningen menar att vi sänkte reduktionsplikten på bränslen eftersom den drev upp priset till Europas allra högsta nivåer och gjorde det svårt för helt vanliga människor i höginflationstid att ens kunna köra till jobbet. Varför säger Centerpartiet inte att ni vill tillbaka till 28 kronor litern när det är det ni egentligen menar? Ni kör hela tiden med dubbel bokföring. Ni låtsas att ni är för de saker vi gör men låtsas att de inte skulle påverka något alls.

Sverige har en klimatpolitik i världsfrenten. Vi deltar längst fram när det gäller de europeiska klimatåtagandena, och vi kopplar ihop klimatpolitiken med europeisk konkurrenskraft. Sverige kommer att ha lägre utsläpp 2026 än vi hade 2022.

Varför står ni inte upp för er egen politik om ni nu kritiserar att vi har gjort det lite lättare att vara svensk i högkostnadstider?
(Applåder)

Anf. 21 RICKARD NORDIN (C) replik:

Herr talman! Ulf Kristersson har rätt i att Sverige toppar en lista. Det är listan över ökade utsläpp i EU förra året. Sverige ökade utsläppen mest av alla medlemsstater trots att vi vet att vi måste minska dem.

Centerpartiet har lagt fram ett förslag och en klimatplan för hur Sverige skulle kunna nå målen utan att drivmedelspriserna vid pump skulle öka. Förslagen är färdigutredda och färdigfinansierade i vår budget. Det är sådant som skulle kunna genomföras. Men regeringen prioriterar inte detta. I stället prioriterar man att försöka få någon annan att göra något någon annanstans.

Vi vet att EU har stor möjlighet att tillsammans bekämpa utsläppen och öka tillväxten. Men den moderata partigruppen gör precis tvärtom. Varför,

Anf. 22 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! När man är Sveriges minst relevanta oppositionsparti kan man säga vad som helst om nästan vad som helst, för det har liksom ingen betydelse. Det finns ingen som tror på era siffror om att man kan klara av alla vägtransportmål utan att höja reduktionsplikten och utan att göra bensin och diesel dyrare.

Hur ska ni klara skogsmålen utan att offra det svenska skogsbruket? Det handlar om 70 miljoner ton. Nästan alla partier i Sveriges riksdag är överens om att det är en helt orimlig ambition från EU-kommissionen att offra svenskt skogsbruk för att andra länder ska ha den svenska skogen som kolsänka. Ni låtsas kunna trolla. Men jag tror inte att svenska skogsbrukare är så imponerade om ni egentligen menar att det är svenskt skogsbruk som ska lösa klimatåtagandena åt länder i östra Europa. Om ni menar det, säg det i klartext!

(Applåder)

Anf. 23 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! Okej, Ulf Kristersson, vi pratar skog. Moderaterna påstår att EU:s klimatmål för skogen är omöjliga att nå, men jag tvivlar på att ni ens har försökt.

Under lång tid har Tidöregeringen ignorerat det faktum att skogens kolinlagring är avgörande för klimatet. I stället sprider ni ett falskt narrativ om att det svenska skogsbruket skulle behöva läggas ned för att vi ska nå målen.

Vad som krävs är att man för en politik som styr mot ökad kolinlagring och hållbart brukande, men där har Tidöregeringen inte levererat ett enda svar utom att låta bli det. Herr talman! Jag undrar varför Ulf Kristersson och hans regering fortsätter att motarbeta omställningen till ett hållbart svenskt skogsbruk.

Anf. 24 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Jag uppskattar ändå att regeringen och Miljöpartiet tycker totalt olika i de här frågorna men att vi står för det. Det respekterar jag. Den intressanta frågan, Daniel Helldén, är vad Socialdemokraterna egentligen tycker och vad de hade tvingats kompromissa med er om när det gäller svenskt skogsbruk. Det vet ingen.

Snart får ni nog vända er kritik mot EU-kommissionen och inte mot den svenska regeringen, för kommissionen har nu tagit intryck av Sveriges och Finlands ihärdiga arbete för att ändra de krav som ställs på just det svenska skogsbruket.

Jag tror inte att någon har missat att vi har drivit en flerårig kampanj för att visa att svenskt skogsbruk gör större nytta om den ersätter andra produkter och om den växer, avverkas och växer upp igen än om den ska stå som kolsänka för andra länder. Nu har EU-kommissionen tagit intryck, och före det europeiska toppmötet fick vi en mycket tydlig indikation om att kommissionen kommer att ändra reglerna.

*EU-politisk
partiledardebatt*

Vi har aldrig sagt att svenskt skogsbruk skulle behöva läggas ned, men att det svenska skogsbruket skulle minskas dramatiskt för att andra länder ska komma undan billigare kommer vi inte att gå med på.

(Applåder)

Anf. 25 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! Det är allmänt känt att regeringen har kämpat hårt för att vi inte ska klara klimatmålen när det gäller skogen.

Skogen är avgörande för att vi ska få ned utsläppen. Sverige har ett åtagande som vi har varit med och förhandlat fram. Vi tar vår del. Vi har en stor mängd historiska utsläpp som vi behöver ta igen. Detta är något som Sverige har åtagit sig, men det regeringen gör är att försöka få bort detta från bordet helt och hållet.

Sverige har en stor möjlighet att göra något, och vi i Miljöpartiet har presenterat en lång rad förslag för att ställa om till ett mer hållbart skogsbruk. Vi har förslag om bonus malus-system för skogen, klimatavtal för markägare och en rad reformer som är frihetsreformer för de enskilda skogsägarna. Med vår politik kan vi nå målen och ha ett hållbart skogsbruk. 350 000 enskilda skogsägare skulle få det bättre med vårt förslag, som samtidigt gör att Sverige klarar klimatmålen.

Anf. 26 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Först måste jag korrigera. Vi har alltså inte förhandlat fram de målsättningar som EU en gång landade på. Tvärtom röstade den svenska regeringen nej till dem, för vi ansåg att de var orimliga. Det gjorde vår regering, Daniel Helldén. Det hade er regering aldrig gjort.

Samtidigt satte EU upp skyhögt mycket högre krav på Sverige än på många andra länder, vilket ledde fram till de orimliga kraven på just svenskt skogsbruk, för att andra länder skulle kunna använda den svenska skogen som kolsänka. Vi röstade nej. Vi stod upp för svenska intressen och offrade dem inte för andra. Om inte Sverige står upp för svenska intressen i EU kommer inget annat land att göra det.

Den stora frågan – med all respekt – är inte vad ni tycker utan vilka eftergifter ni skulle tvinga Socialdemokraterna till när det gäller skogspolitiken, alltså priset för Miljöpartiets deltagande i en eventuell regering någon gång i framtiden.

(Applåder)

Anf. 27 MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Under de senaste två åren har arbetslösheten sjunkit i övriga EU, men här hemma ser det annorlunda ut. I Sverige är det många pappor som har fått köra hem till radhuset, parkera bilen och gå in och sätta sig vid köksbordet, där de tvingats berätta för barnen att det nu blir knapert därför att pappa har blivit av med jobbet.

Sedan Sverigedemokraterna och Moderaterna tog över makten har 100 000 fler blivit arbetslösa i Sverige, med 100 000 fler sådana samtal runt köksborden i Sverige.

Sverige har i dag den tredje högsta arbetslösheten i EU. Det är fler arbetslösa i Sverige än i Grekland. Vi har massarbetslöshet. Ungdomsarbetslösheten har stigit kraftigt och ligger nu på 25 procent. Det är facit efter Sverigedemokraternas och regeringens politik. Det är tydligt att svenska

hushåll blir fattigare när de styr. Moderaterna brukade vara ett parti som stod för arbete, men de har förändrats.

Herr talman! Min ambition för Sverige är att vi ska ha högre ambitioner än att göras till ett sänke i Europa och att vårt land ska vara en stark tillväxtmotor och ett land där alla som kan arbeta ska arbeta.

Då ska vi göra som vi alltid har gjort i Sverige: se till att bejaka ny teknik och ligga i framkant så att investeringar, jobb och välstånd stannar här, med stöd för människor så att de kan ta de jobb som växer fram och med en bred energiöverenskommelse så att vi får fram den el som svensk industri behöver för att växa. Det är så vi får investeringar, arbete och välstånd till Sverige, långt bort från regeringens massarbetslöshetspolitik.

(Applåder)

Anf. 28 HENRIK VINGE (SD) replik:

Herr talman! Magdalena Andersson brukar tala om att hon vill ha en stram invandringspolitik i Sverige, men samtidigt röstar Socialdemokraterna i Europaparlamentet nej till en restriktiv invandringspolitik och nej till fysiska hinder vid EU:s yttre gräns.

Magdalena Anderssons påstådda regeringsunderlag vilar dessutom på partier som inte alls vill ha någon restriktiv invandringspolitik, och många kommuner som Socialdemokraterna styr har tackat nej till att ens ha ett möte med samordnaren för återvandring. I flera av kommunerna arbetar man dessutom med en plan för att tvångsblanda befolkningen genom att bland annat bussa skolelever och flytta nyanlända till fungerande bostadsområden.

Herr talman! Hur kommer det sig att Magdalena Andersson säger att hon vill ha en stram migrationspolitik men att hon varje gång hon får chansen att påverka gör precis tvärtom?

(Applåder)

Anf. 29 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Henrik Vinge talar alltså med den person som var finansminister i en regering som genomförde den största åtstramning i svensk migrationspolitik som någonsin har skett, 2016.

Vi socialdemokrater står för en stram migrationspolitik. Detta har vi slagit fast gång på gång på våra partikongresser och när vi i regeringsställning genomförde den mycket omfattande omläggningen. Det är helt nödvändigt.

Europa behöver ha en stram migrationspolitik, och Sverige behöver ha en stram migrationspolitik. Andra länder i EU behöver ta ett större ansvar än Sverige, för vi har tagit ett stort ansvar.

Det vi behöver fokusera på nu i Sverige är att människor som bor här och som har rätt att stanna här kommer i arbete, att barnen lär sig det de behöver i skolan, att man får en rimlig boendesituation och att vi bygger bort den trångboddhet som finns i Sverige. Det är för övrigt bara så vi kan rycka upp de kriminella gängen med rötterna.

(Applåder)

Prot. 2025/26:31
12 november

*EU-politisk
partiledardebatt*

Anf. 30 HENRIK VINGE (SD) replik:

Herr talman! Det Magdalena Andersson gör nu är att hon försöker sopa igen spåren av den vansinniga invandringspolitik som hon och hennes parti är ansvariga för.

Det här är alltså facit från Socialdemokraterna i Europaparlamentet: De har röstat nej till restriktiv invandringspolitik, nej till finansiering av fysiska gränshinder vid EU:s yttre gräns, nej till att deportera fler illegala migranter, nej till att tolka om internationella regler för att underlätta utvisningar och nej till att markera mot islamistisk infiltration i EU.

Nu, herr talman, har kommissionen lagt fram ett nytt förslag, som ska leda till ökat återvändande av människor som inte har rätt att vistas i Europa. Det här förhandlas just nu nere i Bryssel.

Detta är bra förslag, som Sverigedemokraterna står bakom. Det jag undrar, herr talman, är om Socialdemokraterna kommer att rösta nej även till de här förslagen.

(Applåder)

Anf. 31 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Henrik Vinge var något selektiv i sin uppräkningslista.

Låt mig återigen påminna om att det var en socialdemokratiskt ledd regering som genomförde den största åtstramning som någonsin har skett i svensk politik.

Socialdemokraterna är också det parti som har drivit på för att vi ska ha en betydligt stramare arbetskraftsinvandringspolitik än vi har i Sverige i dag. Vi vill helt göra om den från den öppna och liberala politik som inte minst Ulf Kristersson har drivit på för under hela sitt politiska liv till ordning och reda, där vi har behovsprövat arbetskraftsinvandring.

Vad gäller återvandring tycker vi socialdemokrater självklart att det är bra att det kan finnas ett stöd för människor som vill återvända om de inte har funnit sig till rätta i Sverige. Det är ett stöd som har funnits under lång tid och som faktiskt infördes av socialdemokrater. Det är en politik som vi står fast vid.

(Applåder)

Anf. 32 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Som få andra EU-länder har Sverige i många år givit länder biståndspengar helt utan motkrav. Men den här mandatperioden har flera utvisningar kunnat verkställas, exempelvis till Somalia, som ett resultat av regeringens nya krav på att länder som får bistånd också ska ta emot sina egna medborgare.

Jag har nu noterat upprördheten hos socialdemokrater som Morgan Johansson men också hos Miljöpartiet och Vänsterpartiet, så låt mig ge bara några exempel på brott som de här utvisade personerna har begått: misshandel, våldtäkt mot barn, bedrägeri, medhjälp till mord och grov misshandel.

Den fråga som man måste ställa till Magdalena Andersson är: Varför vill ni och era samarbetspartier att de här människorna skulle ha stannat kvar i Sverige och därmed i Europa?

(Applåder)

Anf. 33 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag hörde Ulf Kristersson säga till journalisterna utanför att han skulle fokusera på EU-frågor i den här debatten. Det är väl som vanligt med Ulf Kristersson: Han säger en sak och gör en annan.
(Applåder)

Problemet med Ulf Kristersson är inte brist på retoriska grepp, om man säger så.

Vi socialdemokrater var under vår tid i regeringen också beredda att använda våra biståndspengar för att öka återvandringen och få länder att ta emot sina egna medborgare. Vi hade till exempel ett samarbete med Marocko när vi hade marockanska gatubarn på gatorna i Stockholm.

Däremot har vi satt gränsen vid mutor. Regeringens politik tycks alltmer likna mutor till en Hamaskramande, antisemitisk och islamistisk regim. Pengar har gått till anställningar av anhängare till premiärministern med löner på 100 000 kronor i månaden.

(Applåder)

Anf. 34 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Det är svårt att tolka Magdalena Anderssons svar på annat sätt än att de här människorna från Somalia skulle ha varit kvar i Sverige. Det tycker inte den svenska regeringen.

Sedan är det som alltid med Socialdemokraterna: Ni hade varit ”beredda” att göra saker. Om 320 000 asylinvandrare till Sverige under den period som ni ledde Sveriges regering var stramt undrar man vad en icke stram politik hade varit. Om 19 000 per år är stramt – tre gånger så mycket som just nu – undrar man vad er uppfattning om lagom asylinvandring till Sverige egentligen är.

Det här är EU-frågor. Fråga den belgiske premiärministern om det här är EU-frågor! Den person som tog livet av svenskar i Bryssel borde inte ha varit i Sverige eller i Europa. Om inte Sverige håller koll på människor som begår brott här och som borde kastas ut från vårt land, då begår de människorna brott också i andra länder. Få frågor engagerar andra EU-länder lika mycket som just den.

(Applåder)

Anf. 35 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Ulf Kristersson vill gärna ha en migrationshistorisk politisk debatt igen. Ulf Kristerssons intresse för svensk migrationspolitisk historia är intressant, inte minst mot bakgrund av hans eget avtryck i den med förespråkande av friare invandring.

Med det sagt: Självklart ska människor som begår grova brott i Sverige utvisas. Vi tog initiativ under vår tid för att så skulle ske. Vi använde biståndspengar för att så skulle ske, och med mig som statsminister kommer regeringen att arbeta hårt för att så ska fortsätta ske. För mig är det en självklarhet. Men jag är inte beredd att muta islamistiska, antisemitiska Hamasanhängare. Där skiljer vi oss åt, Ulf Kristersson.

(Applåder)

Anf. 36 RICKARD NORDIN (C) replik:

Herr talman! Jag är övertygad om att Magdalena Andersson menar väl med sitt stöd för chat control, förslaget som innebär massövervakning och bakdörrar till krypteringstjänster som exempelvis Ukrainas försvarsmakt använder. Men välmenande räcker inte.

Expert efter expert har förklarat att chat control är ett hot mot personlig integritet. Expert efter expert har förklarat hur det kan missbrukas av staten för andra ändamål och hur främmande makt kan få tillgång till privata meddelanden från svenskar. Och Ukrainas försvar är beroende av den här typen av tjänster.

Förklara för mig, Magdalena Andersson: Varför har experterna fel? Varför har Ukrainas försvarsmakt fel? Vad är det S vet som de inte vet?

Anf. 37 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag tycker att man ska vara ärlig och säga att det här är svåra avvägningar. Det handlar om avvägning mellan personlig integritet och brottsbekämpning. Det är uppenbart att Socialdemokraterna och Centerpartiet har hamnat i olika ståndpunkter i den avvägningen.

Bakgrunden är att det rapporteras att det finns 105 miljoner bilder och videor världen över som visar sexuella övergrepp mot barn. Ungefär 60 procent av det materialet finns i EU. I Sverige utsätts vart fjärde barn under 15 år för att vuxna med sexuella syften kontakter dem på nätet. Mot den bakgrunden är vår bedömning att vi behöver ha en skarpare lagstiftning.

Det som finns i det här förslaget är att inte all aktivitet skannas, utan det görs en riskbedömning på de digitala plattformarna. Vi socialdemokrater stöder det här förslaget. Vi står upp för barnen.

(Applåder)

Anf. 38 RICKARD NORDIN (C) replik:

Herr talman! Det är svåra avvägningar, men i slutändan är det väldigt enkelt. De här brotten är självklart fruktansvärda, men att riskera de ukrainska barnen och deras säkerhet genom att stoppa den typ av tjänster som Ukrainas försvarare är beroende av är oförsvarligt.

En bakdörr in är en bakdörr in. Det går inte att förklara bort, och det går inte att justera förslaget med hänsyn till säkerhet och integritet eftersom det bryter mot just detta. Hela syftet med förslaget är att skapa bakdörrar som hackare eller stater kan nyttja.

Jag undrar: Är det partipolitisk prestige som har smugit sig in? Det var Ylva Johansson som lanserade förslaget.

Surra er inte vid den här masten! Låt inte skeppet sjunka! Låt inte Ukraina dras med i missriktad välvilja! Det är dags att skrota chat control, Magdalena Andersson. Gör det, en gång för alla!

Anf. 39 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag delar inte Rickard Nordins uppfattning att det är en missriktad välvilja. Det här handlar om att skydda barn i EU och i andra länder. Det här handlar inte om att Ylva Johansson gjorde ett enormt arbete med att få fram det här förslaget. Det handlar om barnen.

Jag delar Rickard Nordins uppfattning att det är en avvägning – en svår avvägning. Vi har landat i olika ståndpunkter, men vi socialdemokrater stöder det här förslaget mot bakgrund av de fruktansvärt omfattande sexuella övergrepp mot barn som vi ser i Sverige, i Europa och i världen. Då krävs en skarpare lagstiftning än vi har i dag.
(Applåder)

Prot. 2025/26:31
12 november

*EU-politisk
partiledardebatt*

Anf. 40 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Jag tänkte att vi skulle tala om regelförenklingar, för EU:s viktigaste arbete framåt är att röja undan byråkrati och överstatlighet för att möjliggöra fler jobb och ökad konkurrenskraft.

Jag trodde att Socialdemokraterna stod bakom detta, men döm om min förvåning när den europeiska socialdemokratin valde en annan väg. Den valde regler och byråkrati framför jobb och välfärd. Arbetarpartiet blev regelpartiet när Europaparlamentet röstade om kommissionens förenklingspaket Omnibus 1. Paketet innehöll bland annat revidering av det så kallade hållbarhetsdirektivet. Direktivet har enligt Tillväxtverket ökat kostnaderna för våra företag med nästan 14 miljarder om året. Paketet föll i Europaparlamentet med minsta möjliga marginal.

Varför, Magdalena Andersson, var ni emot detta?

Anf. 41 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Självklart finns det regler vi kan förändra och förenkla. Det här handlar dock i alltför stor utsträckning om ett regelförsämringspaket – försämringar som inte är bra för svenska företag.

Det här handlar om krav på miljökrav, och det handlar om krav på att man ska säkerställa att det inte förekommer barnarbete. Det är krav som svenska företag redan lever upp till och kommer att fortsätta leva upp till, men när andra europeiska företag nu ska försämr sina miljöregler eller sitt arbete mot barnarbete försämr ju konkurrensen för svenska företag.

Risken blir nu att vi kommer att se mer barnarbete i världen. Denna lagstiftning kom till efter att tusen arbetare hade dödats i en olycka. Det var ju därför man ville säkerställa att det skulle finnas rimliga krav. Frågan är hur Kristdemokraterna kunde hamna i ett läge där vi riskerar att se fler döda arbetare, sämre miljöregler och mer barnarbete.

(Applåder)

Anf. 42 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Argumentationen brister, för rimligtvis måste det finnas något slags mellanläge mellan ett ja till att barn dör på farliga arbetsplatser och ett ja till ökade kostnader på 14 miljarder för svenska företag.

Om det Magdalena Andersson säger stämde, varför skulle det här förslaget då bidra med en sådan enorm kostnadsbelastning på svenska företag? Är det vad vi behöver i ett läge med krig på europeisk mark och där vi ser omgångar av masskonkurser i hela Europa på grund av att vi kläms i ett industrikliv mellan USA och Kina?

Det är ett riktigt allvarligt läge för europeisk konkurrenskraft. Jag är stolt över min moderata kollega Jörgen Warborn som har förhandlat om detta i Europaparlamentet. Det är dock mycket ord och lite verkstad från Socialdemokraterna, när man säger sig stå för ökad konkurrenskraft och

sedan röstar emot precis de regellättnader som skulle behövas och som värnar både kampen mot barnarbete och kampen för mänskliga rättigheter. (Applåder)

Anf. 43 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag välkomnar regelförenklingar, men jag vill inte se regeländringar som försämrar just möjligheterna att jobba för barns rättigheter eller som motarbetar fackliga rättigheter.

Problemet är att svenska företag med det här så kallade förenklingspaketet – eller försämringspaketet – kommer att få en sämre konkurrenskraft. Svenska löntagare kommer att möta mer låglönekonkurrens. Detta riskerar att leda till lägre löner i Sverige, försämrade villkor för svenska företag och mer barnarbete världen över.

Regelförenkling, ja. Regelförsämring, nej.
(Applåder)

Anf. 44 SIMONA MOHAMSSON (L) replik:

Herr talman! Socialdemokraterna och Liberalerna har ofta stått nära varandra i jämställdhetsfrågor. Tillsammans har vi gjort Sverige till ett land där kvinnor ska kunna kombinera karriär med familj. Både socialdemokratiska och liberala statsråd har gått före och visat att detta är möjligt.

Många undrar dock, Magdalena Andersson, om du delar Margot Wallströms åsikt att Romina Pourmokhtari borde ha bett att få lämna sin plats eftersom hon inte kunde åka till klimattoppmötet för att hon är gravid. Min fråga till Sveriges första kvinnliga statsminister är om hon tar avstånd från Margot Wallströms uttalande.

(Applåder)

(TALMANNEN: I den här EU-politiska partiledardebatten ger jag nu ordet till Magdalena Andersson, Socialdemokraterna.)

Anf. 45 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Det var på tiden! Om jag har förstått det rätt visste Margot Wallström inte om att Romina Pourmokhtari var gravid när hon skrev det där. Jag utgår från att hon inte hade skrivit det om hon hade vetat det. Margot Wallström är en väl känd feminist.

Problemet är ju inte att just en gravid minister inte kunde åka när förhandlingarna nu pågår. Att Sverige inte har en enda minister på plats är inte heller Simona Mohamssons fel. Det är en ledarskapsfråga.

Runt om i Sverige hanterar chefer varje dag det faktum att människor blir sjuka, slutar, blir gravida eller går på föräldraledighet. Då ser man till att arbetet fungerar ändå – men inte Ulf Kristersson! För det är ju inte så att varenda minister i Sverige är gravid eller att ingen kan åka. Detta handlar om ledarskap.

(Applåder)

Anf. 46 SIMONA MOHAMSSON (L) replik:

Herr talman! Sverige har bland de lägsta utsläppen per capita i EU. Det är ett faktum. Sverige gör nu också viktiga investeringar för att säkra vårt framtida klimatarbete. Det är ett faktum.

Försök inte att finta bort det här nu, Magdalena Andersson! Du har partikamrater som ifrågasätter att en gravid minister följer vårdpersonalens rekommendationer om att inte åka till Brasilien.

Min fråga kvarstår alltså: Är det här verkligen värdigt ett feministiskt parti, Magdalena Andersson?

Prot. 2025/26:31
12 november

*EU-politisk
partiledardebatt*

(TALMANNEN: Jag försökte ju påpeka att det här är en debatt om EU-politik. Men Magdalena Andersson får självklart svara i en slutreplik.)

Anf. 47 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag fortsätter gärna att ta diskussionen om Ulf Kristerssons bristande ledarskap.

Vi socialdemokrater är på intet sätt kritiska till att en gravid minister inte åker. Vi är däremot djupt kritiska mot att Ulf Kristersson inte säkerställer att en annan minister är på plats nu när de viktiga förhandlingarna sker.

Svenska företag är där. Det är svenska företag som ligger långt fram i klimatomställningen och som vill att resten av världens länder också ska ställa om så att vi kan sälja våra svenska varor på världens exportmarknader. Men nu när de viktiga förhandlingarna pågår står Sverige för första gången där utan minister. Det är Ulf Kristerssons beslut – eller är det Jimmie Åkessons?

(Applåder)

Anf. 48 HENRIK VINGE (SD):

Herr talman! Sverige har haft en stabil arbetsmarknad därför att vi har låtit parterna ta ansvar. Genom Saltsjöbadsavtalet, förhandlingar och tillit har vi historiskt sett haft färre konflikter, högre sysselsättning och mer ordning och reda än länderna på kontinenten.

I Bryssel tänker man dock annorlunda. Där driver man en överstatlig modell enligt devisen one size fits all vad gäller minimilöner, dygnsvila, stridsåtgärder och löpande detaljreglering. I teorin ska det finnas undantag som ska värna vår modell, men i praktiken vet vi att undantagen kommer att urholkas och att de kan rivas upp när som helst. Länder med fungerande kollektivavtal är i minoritet, och över tid kommer vi att köras över av större intressen.

Samma mönster ser vi i den gröna given, med konsekvensen att småföretagare ska tyngas av en allt större EU-byråkrati. Det är orimligt att tvinga hantverkare och småföretagare att klimatredovisa, herr talman. Varje timme som läggs på klimatbyråkrati är en timme mindre i verkstaden, och färre fakturerade timmar betyder mindre pengar i svensk ekonomi.

EU måste respektera att olika länder löser problem på olika sätt. Den svenska modellen fungerar. Den är byggd nedifrån och upp mellan parter som tar ansvar. Därför behöver vi värna den svenska modellen. Vi behöver stoppa den överstatliga klåfingrigheten. Vi behöver ta bort onödigt krångel för Sveriges företag och låta Sverige fortsätta bestämma över arbetsmarknaden. Det är så vi stärker tillväxten och säkerställer tryggheten för jobben i Sverige.

(Applåder)

I detta anförande instämde Erik Hellsborn (SD).

Anf. 49 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Svenska folket, både hushåll och företag, betalar alldeles för höga elpriser.

I Sverige producerar vi mycket mer el än vi konsumerar. Problemet är bara att vi har byggt kablar till utlandet, och så fort tyskarna, polackerna eller någon annan vill köpa vår el – den som vi har offrat mark för att bygga ut – höjs priserna för oss här i Sverige. De sänks kanske lite grann i Tyskland och Polen, men då väldigt marginellt.

Vänsterpartiet föreslår därför Sverigepriser, och vi har arbetat för det även i EU. Henrik Vinges grupp har dock motarbetat förslaget. De tycker att det är ett bra system att Sverige exporterar el och betalar för det med högre inhemska priser. Vi tycker att det är ett vansinnigt system som går helt emot tanken med att Sverige producerar el. Systemet minskar ju incitamenten för att göra det.

Varför går Henrik Vinges grupp emot idén om Sverigepriser?

Anf. 50 HENRIK VINGE (SD) replik:

Herr talman! Om det vore så enkelt som Nooshi Dadgostar framställer det vore saken en helt annan, men det är det alltså inte. Det finns ingen enkel modell som skulle innebära att vi fick Sverigepriser. Om vi i Sverige isolerade vår elmarknad skulle det dessutom innebära att vi inte har möjlighet att importera el på det sätt vi ibland behöver göra eftersom behovet av el går upp och ned.

Det stämmer dock att elpriserna är för höga. Det beror framför allt på att vänsterpartierna har lagt ned den svenska kärnkraften. Det är grundorsaken, och därför bygger vi nu upp kärnkraften igen. Vi gör också det som går att göra för att på kort sikt kompensera svenskarna för de höga priserna: Vi sänker matpriserna genom att sänka momsen, och vi sänker priset på bränsle så att det går att köra bil. Det i sig sänker dessutom indirekt matpriserna eftersom maten ska transporteras. Vi sänker också skatten för alla som arbetar.

På det här sättet kompenserar vi för de höga priser som i grund och botten härrör från vänsterpartiernas vanstyre under den tidigare regeringen.

(Applåder)

Anf. 51 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Nu blev det fel i matematiken. Vi producerar alltså mer el än vi själva konsumerar. Du kan tapetsa hela Skåne med kärnkraft, Henrik Vinge, men vad är poängen med det om vi bara ska exportera elen till Tyskland? Varför ska vi lägga 400 miljarder kronor på ett kärnkraftverk som bara ska exportera elen till Tyskland? Vi måste ju se till att våra investeringar kommer till nytta för svenska företag och svenska hushåll. Vad är annars poängen?

Det är bara några år sedan EU:s elmarknad blev till det den är i dag. Kablar till utlandet har vi haft sedan 90-talet, och det har fungerat alldeles utmärkt. För några år sedan började dock EU bygga upp en stor elmarknad som innebär att Sverige har fått högre elpriser därför att vi måste exportera till alla andra och betala priset för det.

Vi skulle kunna behålla exporten. När vi importerar – det är några timmar per år som vi gör det – ska vi förstås betala priset för det. Men varför ska vi i Sverige betala så höga priser för att vi exporterar vår el? Varför stöttar ni ett sådant system, Henrik Vinge?

Prot. 2025/26:31
12 november

*EU-politisk
partiledardebatt*

Anf. 52 HENRIK VINGE (SD) replik:

Herr talman! Återigen: Hade det varit som Nooshi Dadgostar säger hade situationen varit en annan, men den bild hon målar upp stämmer alltså inte. Det är inte så det europeiska elmarknadssystemet fungerar; det vore inte så enkelt för Sverige att isolera sig från den marknaden. Hade det varit det hade vi naturligtvis gjort det, men det går inte.

Det beror bland annat på att man har lagt ned kärnkraften. Hade vi haft en stabil baskraft som vi kunde lita på hade situationen varit en annan, men det har vi inte. Det vi gör är i stället att kompensera hushållen på olika sätt – genom matpriser, bränslepriser och skatter, men även genom elpriser. Vi sänker nu elskatten till 2022 års nivå och försöker på olika sätt att kompensera för detta.

Det europeiska elsystemet fungerar inte optimalt, men det Nooshi Dadgostar föreslår är inte möjligt att genomföra.
(Applåder)

Anf. 53 RICKARD NORDIN (C) replik:

Herr talman! De svenska företagen är tydliga: De vill ha högt satta klimatmål både i Sverige och i EU och skarpa utsläppskrav som inte ändras över tid. De har gjort mångmiljardinvesteringar baserat på den premissen. De varken vill eller kan konkurrera med Kina om att sälja de billigaste och smutsigaste produkterna på marknaden, utan den svenska konkurrenskraften kommer av att vi exporterar bättre och grönnare produkter.

Trots det vill Sverigedemokraterna riva upp EU:s klimatpolitik. Förra mandatperioden röstade de nej till klimatåtgärder fler gånger än något annat högerpopulistiskt parti från något annat EU-land. De är sämst i klassen. Jag vet att Henrik Vinge inte bryr sig nämnvärt om klimatet – det hymlar ju inte Sverigedemokraterna med – men varför vill man stoppa och sabotera för de svenska företag som bara vill skapa jobb och tjäna pengar på den gröna omställningen?

Anf. 54 HENRIK VINGE (SD) replik:

Herr talman! Verkligheten är ju precis den omvända. Det Rickard Nordin, Centerpartiet och andra klimatbyråkratiivrare vill göra är att beskatta företagen. Man vill ta företagets resurser, lägga dem i en pott och sedan låta politiker bestämma hur pengarna ska fördelas. Man tror nämligen att man vet bättre. Man tror att det är politiken som ska styra – att det är politiska pekpinnar, centralstyrning och olika typer av pålagor som på något sätt ska driva oss i rätt riktning.

Det är helt fel. Företagen vet vad de behöver för att växa. De vet vad de behöver för att kunna konkurrera med omvärlden. Låt därför företagen fatta besluten själva! Släpp loss den europeiska företagsamheten och stoppa den politiska klåfingrigheten när det gäller europeisk industri!

(Applåder)

Anf. 55 RICKARD NORDIN (C) replik:

Herr talman! Nu är det ju så, Henrik Vinge, att Centerpartiet i sin budget sänker företagsskatterna mer än regeringen gör. Vi har också föreslagit en betydligt större sänkning av elskatten än den som regeringen och Sverigedemokraterna har gjort.

Företagen säger mycket tydligt att de vill ha långsiktiga spelregler och tuffa klimatkrav. Den här politiken från Sverigedemokraterna, inte minst på den europeiska nivån, skadar svensk tillväxt. I förlängningen skadar den även den svenska välfärden, för det är ju därifrån – från företagens vinster och skattebetalningar – som vi får pengar till vård, skola och omsorg.

I den fossila ekonomin, det vill säga Sverigedemokraternas ekonomi, är Sverige och Europa importberoende, men i den förnybara ekonomin blir vi ett vinnande exportland. Det har näringslivet fattat, och det är därför Centerpartiet driver detta. När ska Sverigedemokraterna sätta Sverige främst och komma in i tillväxtmatchen? När ska Sverigedemokraterna börja lyssna på det svenska näringslivet och sluta rösta nej till varje förslag för en mer ambitiös klimatpolitik i EU?

Anf. 56 HENRIK VINGE (SD) replik:

Herr talman! Den europeiska tillväxten har varit betydligt sämre än till exempel den amerikanska. Det beror i stor utsträckning på klåfingriga politiker som Rickard Nordin.

Det är precis det här som vi inte behöver om vi ska kunna konkurrera med omvärlden. Vi behöver tvärtom släppa loss kraften i den europeiska industrin. För att de europeiska företagen ska kunna växa, skapa och producera saker behöver vi låta dem fatta beslut baserade på rationell grund, inte på politikens nycker.

Det är kärnan i vår politik. Det är också det som kommer att driva på tillväxt och som kommer att kunna säkerställa europeisk konkurrenskraft framöver.

(Applåder)

Anf. 57 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! Sverigedemokraterna säger nej till EU:s klimatpolitik, nej till förnybar energi och nej till att satsa på den gröna industrin. Sverigedemokraterna säger helt enkelt nej till framtidens ekonomi. De blir då svaret skyldiga. Vad ska vi leva av i Sverige och Europa i framtiden om vi inte ställer om? Tycker Henrik Vinge att det är en bra idé att göra Europa helt beroende av Kina när det gäller elbilar, batterier och fossilfritt stål?

Anf. 58 HENRIK VINGE (SD) replik:

Herr talman! Nej, det tycker jag naturligtvis inte. Men det finns en grundläggande skillnad mellan Sverigedemokraternas och Miljöpartiets samt Centerpartiets syn på detta. Vi tror inte att politiker fattar bättre företagsbeslut än företagen själva gör.

Vi tror inte att företagen fungerar bättre om man tar deras resurser, lägger dem i en hög och låter politiker fördela ut dem. Vi tror inte att företag fungerar bättre om vi säger till dem, från Bryssel, Stockholm eller någon annanstans: ”Så här ska ni bedriva er verksamhet. Det här ska ni

satsa på och göra.” Vi tror att företagen själva fattar de besluten bättre. Det är grundpremisen.

Företagen vill växa. Företagen vill producera mer. Låt dem göra det! Ta bort klåfingrarna! Låt företagen själva släppa loss kraften! Det är så vi får tillväxt i Europa.
(Applåder)

Anf. 59 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! Det är intressant att lyssna på Henrik Vinge. Sverigedemokraterna ägnar sig nämligen åt att bromsa hela klimatomställningen. De tar bort alla de saker som gjorde att de svenska företagen låg i framkant och har skadat företagets affärsmodeller för hur de ska arbeta framåt. De ser till att låsa in de pengar som stora industribolag, som behöver uppbackning av regeringen och ett tydligt stöd internationellt, vill ha och behöver, oavsett om det är företagsekonomiskt lönsamt eller inte.

Vi i Sverige halkar efter. EU halkar efter. Vi ser Kina gå om Europa. De tar alla marknadsandelar. Vi kommer att stå här med en ekonomi som backar därför att Sverigedemokraterna bromsar hela klimatomställningen.

Anf. 60 HENRIK VINGE (SD) replik:

Herr talman! Det blir viss upprepning här. Skälet till att Kina tar marknadsandelar från Europa är att politiker som Daniel Helldén sätter tvångströja på de europeiska företagen och förhindrar dem att kunna konkurrera med till exempel Kina. Det är grundproblemet.

Om de europeiska företagen hade haft samma förutsättningar som de kinesiska hade den europeiska tillväxten sett bättre ut. Och då hade vår säkerhetspolitiska situation varit bättre, därför att vi hade haft större produktionskapacitet.

Det är i grund och botten ett feltänk att tro att det är politiker som skapar värde. Det är det inte. Det är inte politiker som skapar tillväxt. Det är företag som gör det. Låt företagen fatta sina beslut i fred, och ta bort klåfingrarna från europeisk industri!

(Applåder)

Anf. 61 SIMONA MOHAMSSON (L) replik:

Herr talman! Sverige är ett litet exportland med en liten valuta. Våra närmaste handelsländer befinner sig som tur är i vårt närområde, här i Europa. Det är länder som Tyskland, Finland, Nederländerna och Frankrike. De har en sak gemensamt: en gemensam valuta.

Min fråga till Henrik Vinge är: Vore det inte bäst för svensk handel och tillväxt att knyta Sverige närmare våra handelspartner och införa euron?

Anf. 62 HENRIK VINGE (SD) replik:

Herr talman! Nej, det tror jag inte att det skulle vara. Vi kan titta på historien. Eurosamarbetet har fungerat bra i vissa tider och varit gynnsamt för länder som har varit med. Men i andra tider har det varit väldigt problematiskt.

Vi kan titta på till exempel den kris som drabbade Europa, kallad finanskrisen, där olika länder i Europa i praktiken gick bankrutt och andra länder fick betala notan. Då var vi i Sverige glada över att stå utanför, ha en självständig riksbank och ha möjlighet att själva styra vår penningpolitik.

Man kan inte planera för att det ska vara soligt väder jämt. Det kommer det inte att vara. Ibland kommer det att regna. Då kommer vi att vara glada över att vi har vår egen valuta som vi kan falla tillbaka på.
(Applåder)

Anf. 63 SIMONA MOHAMSSON (L) replik:

Herr talman! Det är just med tanke på regn och rusk som jag ställer frågan. Euron är ju mycket mer än bara en gemensam valuta. Det är en försäkring mot handelskrig och osäkerheter. Det är en biljett till förhandlingsbordet med för Sverige viktiga handelsländer, såsom Tyskland och Finland. Det ligger därför i Sveriges intresse att gå med i eurosamarbetet.

Min fråga till Henrik Vinge är: Är Sverigedemokraterna beredda att ompröva sin syn när det gäller euron om omvärldsläget skulle kräva det, precis som man gjorde om Nato när Ryssland invaderade Ukraina?

Anf. 64 HENRIK VINGE (SD) replik:

Herr talman! Vår uppfattning är att den svenska valutan har tjänat Sverige väl och att det fortsatt är på det sättet. Vi har stor nytta av att själva kunna fatta penningpolitiska beslut i tider av oro. Just nu befinner sig hela världen i ett säkerhetspolitiskt oroligt läge. Då är det ännu bättre att vi har möjlighet att fatta de besluten själva.

Vi drar lärdomar av det som hände under till exempel finanskrisen. Då var Sverige väl betjänt av att ha en egen valuta. Hade vi inte haft det hade vi drabbats betydligt hårdare, vilket hade skadat svensk tillväxt. Det hade lett till högre arbetslöshet och högre kostnader. Men vi slapp det därför att vi hade en egen valuta. Det ska vi vara glada för.

Det kommer att komma dåliga tider igen. Då kommer vi att vara tack-samma för att vi inte har gått den vägen och gått med i EMU.

(Applåder)

Anf. 65 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Herr talman! För klimatets och ekonomins skull måste vi göra stora investeringar. Järnvägen behöver byggas ut och bli Europas bästa. Nu har vi nämligen en av de sämsta järnvägarna. Vår järnväg är sliten, underhållet har halkat efter och det finns stora kapacitetsproblem.

I Österrike däremot tar man mer statlig kontroll över järnvägen och bygger för höghastighetståg, och i Tyskland inför man ett månadskort för 60 euro som gäller för tågresor i hela landet. Men regeringen och Sverigedemokraterna gör ingenting. I Sverige låter vi andra stater köra tågen åt oss i stället för att göra det själva.

Enligt en EU-förordning måste Sverige bygga dubbelspår på Ostkustbanan. Det är något som Ulf Kristersson lovade väljarna inför valet. Men även det misslyckades han med.

Satsningar på järnvägen är en nödvändighet för att fler ska välja tåg i stället för flyg. Klimatnödläget kräver detta. Ändå väljer regeringen att lägga 528 miljoner på olönsamma regionala flygplatser i stället för att satsa på tågen.

De 0,1 procent rikaste släpper ut 45 gånger mer än en låginkomsttagare. De skulle behöva minska sina utsläpp med 99 procent om vi ska nå våra klimatmål. Vi skulle kunna börja med ett förbud mot att flyga med privatjet inom EU. Då hade vi kommit en bra bit på vägen. Klimatomställningen måste vara rättvis. Det är inte vanligt folk som ska betala priset för att Ulf Kristersson och hans vänner lever som om det inte fanns en morgondag.

Sverige ska stå längst fram i teknikutvecklingen, skapa nya, moderna jobb och vara en stolt industrination som inte blir hunsad av stormakter. Det är ett Sverige som vi kommer att kämpa för.
(Applåder)

Anf. 66 RICKARD NORDIN (C) replik:

Herr talman! Europa befinner sig i ett svårt läge. Ryssland hotar oss med krig, sabotage och desinformation. Europas ekonomi går dåligt, USA har sprungit om oss och Kina knappar in. Högerpopulister och nationalister som vill splittra det europeiska projektet är på frammarsch. Nu mer än någonsin behövs ett starkt och enat EU som visar att vi fortfarande kan lösa problemen tillsammans.

Vad gör då Vänsterpartiet i Europa? Är man konstruktiv och tar ansvar? Läger man sin tid på att lösa samhällsproblemen? Nej. Man säger nej till en ny kommission utan att ha ett realistiskt alternativ. Flera gånger har man väckt misstroendevotum mot Ursula von der Leyen. I stället för att bygga kompromisser och hitta stabila majoriteter och lösningar kastar man grus i maskineriet.

Det finns bara två typer av partier som gör så här i Europaparlamentet: på ena sidan Sverigedemokraternas gäng på ytterkanten, på den andra Vänsterpartiet och dess kamrater längst till vänster. Varför tar ni inte ansvar i stället för att obstruera?

Anf. 67 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Jag är glad att det är Centerpartiet som ställer den här frågan. Man kan fråga sig om det är jag eller Centerpartiet som i Sveriges riksdag förhindrar en stabil majoritet för att förändra inriktningen för Sverige.

Vi vill att EU med Sverige ska bli en kontinent där vi producerar våra bilar och det nya och gröna. Vi är en industrination, och vi ska vara stolta över det och satsa på det. Det är därför järnvägen måste byggas ut och byggas ihop över hela kontinenten. Det är därför vi behöver förändra EU:s energiunion så att vi får ned elpriserna, både för de små företagen och för de stora svenska industrierna. Vi ska bygga bilar och batterier och producera stålet här i Sverige eller i andra delar av kontinenten – helst i Sverige. Det står vi upp för.

Anf. 68 RICKARD NORDIN (C) replik:

Herr talman! Den visionen om möjligheterna delar också Centerpartiet, och det är någonting som jag har lyft fram flera gånger i talarstolen. Tillväxten måste öka, och utsläppen ska ned.

I Europaparlamentet om någonstans har Centerpartiet och den liberala gruppen visat att det går att nå kompromisser till både höger och vänster och hitta samarbeten som är stabila i mitten av politiken. Problemet i den här kammaren är att man har låst fast sig vid blockpolitiken.

Frågan kvarstår. Om man vill uppnå den här visionen, som Nooshi Dadgostar så förtjänstfullt förfäktar, måste man hitta kompromisser, lösningar och samarbeten med andra. Då går det inte att kroka arm med ytterhögern och bara obstruera.

Hur ska ni göra det här egentligen, Vänsterpartiet? Hur ska ni uppnå visionen om ni inte vill samarbeta med andra?

Anf. 69 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Vi samarbetar gärna med många. Jag samarbetar gärna med Centerpartiet. Där är det ju Centerpartiet som har mer att förklara. De förfäktar både vänster och höger, och det blir lite ensamt ibland där i mitten. Självklart sträcker jag ut en hand till Rickard Nordin för att vi tillsammans ska investera i vår infrastruktur, i forskning och teknikutveckling och i ny energiproduktion och en elmarknad som vi själva tar kontroll över, som inte är avreglerad och som inte driver iväg i höga elpriser – om det sker kommer vi att misslyckas med att bygga ut vår industri. Det här är viktiga frågor, och jag hoppas verkligen att Centerpartiet vill vara tillsammans med mig på den resan.

(Applåder)

Anf. 70 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Vänsterpartiet talar gärna om trygghet och rättssäkerhet men röstar konsekvent nej till konkret EU-lagstiftning som skyddar våra medborgare mot terror, brott och identitetsbedrägerier. I våras röstade man emot förordningen om säkrare id-kort. I somras röstade man nej till EU:s in- och utresesystem, med vilket Sverige och andra medlemsländer nu äntligen kan göra vad stora delar av världen redan har gjort i decennier: använda obligatoriska fingeravtryck och ansiktsbilder på de hitresande för att skydda medborgare från dem som vill skada oss. Senast förra månaden röstade Vänsterpartiet emot de nya regler som gör det lättare att upphäva viseringsfriheten när den missbrukas för illegal migration.

Vad är det egentligen för trygghetsskapande åtgärder som Vänsterpartiet är för?

Anf. 71 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Vi kommer alltid att stå upp för tryggheten. Den är det viktigaste vi har. Vi kommer också att stå upp för rättssäkerheten. Men vi kommer även att stå upp för att människor ska kunna ställa mat på bordet, för att människor ska ha ett jobb att gå till och för att vi ska ha tillväxt i vår och övriga Europas ekonomi. Vi kommer inte att stå i en valrörelse och säga att vi ska sänka matpriser för att sedan höja dem med 30 procent. Vi kommer inte att stå i en valrörelse och säga att vi kommer att göra det

billigare att vara svensk för att sedan göra det kanondyrt att vara svensk. Vi kommer att göra på ett annat sätt.

När det handlar om rättssäkerheten är det alltid en avvägning. Hur mycket kan man kontrollera människor, på nätet och i andra delar av livet? Vi vet också att makt kan bytas ut och att information kan missbrukas.

Prot. 2025/26:31
12 november

*EU-politisk
partiledardebatt*

Anf. 72 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Det märks vilka partiledare som verkligen tycker att det är jättejobbigt att vi har en EU-politisk debatt. Europeiska unionen är superviktig för Sverige. Jag tycker att det är märkligt att Nooshi Dadgostar är så otroligt obekvämd med mina frågor att hon plötsligt talar om helt andra saker, herr talman.

Jag är också för att människor ska ha mat på bordet och ett jobb att gå till och att vi ska ha tillväxt, som Nooshi Dadgostar lyfter fram. Jag ser fram emot en valrörelse nästa år där Nooshi Dadgostar ska förklara för svenska folket varför hon inte stöder att en vanlig svensk arbetande familj nu har 5 050 kronor mer kvar i plånboken tack vare vår politik.

Men man kan vara emot detta och ändå vara för säkrare id-kort – varför röstade V nej till detta? Varför röstade V nej till ett säkrare in- och utrese-system och till möjligheten att ta fingeravtryck och ansiktsbilder på människor för att ha koll på dem som utsätter svenska äldre för bedrägerier och dem som vill vårt land och vår union illa? Varför säga nej?

Anf. 73 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Jag är ledsen om Ebba Busch känner sig besviken över att jag svarade på hennes fråga om tryggheten i Sverige och på kontinenten. Jag svarade på precis den fråga hon ställde. Det kanske är Ebba Busch som känner sig obekvämd: Hon lovade att sänka priserna, men de gick upp med 30 procent. Hon lovade att det skulle bli billigare att vara svensk, men det har aldrig varit så dyrt att vara svensk. Det kanske är det som är det mest obekväma i detta replikskifte.

Självklart ska vi se till att vi har system med trygghet för in- och utresor. Vi ska göra allt vi kan för att bankerna ska ta större ansvar för att äldre och andra aldrig någonsin ska utsättas för bankbedrägerier. Vi har kämpat hårt i Sveriges riksdag, kanske hårdast av alla, för att sätta stopp för detta. Här behöver bankerna ta ett mycket stort ansvar. Vi kommer alltid att stå upp för rättssäkerheten, för tryggheten och för att människor ska ha mat på bordet.

Anf. 74 SIMONA MOHAMSSON (L) replik:

Herr talman! Både jag och Nooshi Dadgostar har koppling till Göteborg, en handelsstad som länge varit Sveriges port mot omvärlden, från Ostindiska kompaniet till Volvo Cars. Min fråga till Nooshi Dadgostar är: Är det inte på tiden att Vänsterpartiet gör det som är bäst för Göteborg och tar ställning för en stark handelsvaluta, såsom euron?

Anf. 75 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Jag tackar för denna fantastiska fråga.

Vi vänsterpartister kommer så länge jag är partiledare alltid att stå upp för Göteborg och för Volvo. Det är mycket centralt. Det är därför vi vill

satsa på Sverige. Vi vill att våra bilar byggs i Sverige. Vi vill att våra batterier skapas och byggs i Sverige. Det är därför vi behöver satsa på infrastruktur, forskning och energiproduktion. Vi behöver satsa på Sverige. Vi tycker att det är viktigare än att jag och Simona Mohamsson ska få stora skattesänkningar. De 540 miljarderna får de absolut största skattesänkningarna. Det är viktigare att vanligt folk har pengar i plånboken och att vi kan investera i Sverige och Göteborg. Bygg ut rälsen! Se till att det blir billigare att åka kollektivt!

Anf. 76 SIMONA MOHAMSSON (L) replik:

Herr talman! Det är inte att stå upp för Göteborg. Ett handelsland som Sverige tjänar på att knyta sig närmare EU-länder som Tyskland och Frankrike som har euro som valuta. Det är en viktig försäkring mot framtidens handelskrig och konflikter.

Liberalerna vill därför framtidssäkra Sveriges plats i EU och ha euron som valuta. Min fråga till Nooshi Dadgostar kvarstår: Tycker Vänsterpartiet att den svenska kronan fungerar som en tillräcklig försäkring mot framtidens handelskrig? Är det svaret till alla göteborgare?

Anf. 77 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Liberalerna sviker aldrig. De vill flytta så mycket makt det bara går från svenska folket till Bryssel.

Vi tycker inte att det är byråkrater i Bryssel som ska ta hand om vår penningpolitik. Den kan vi ta hand om själva. Vi är stolta över den. Den gör att vi får ett större självbestämmande. Det är inte olika byråkrater i Belgien som vet vad som behövs här för oss i Göteborg, i Stockholm och i övriga delar av landet.

Vi säger nej till att flytta makt från svenska folket till jättetrevliga men ofta okunniga byråkrater i Bryssel. Det kommer vi inte att ställa upp på. Vi är övertygade om att om Sverige ska bli en starkare industrination framöver – vi har industrivanan – behöver vi satsa och investera i vårt land. Vi ska inte göra människor fattigare, så som regeringen gör.

Anf. 78 RICKARD NORDIN (C):

Herr talman! Föreställ dig att staten skulle öppna alla dina brev, sprätta upp varje kuvert och fotografera varje vykort. Föreställ dig att staten skulle lyssna på alla dina telefonsamtal och spara utskrifter i något arkiv någonstans. Eller föreställ dig att statens mikrofoner och kameror skulle fånga upp dina samtal med vänner och familj vid middagsbordet.

Herr talman! När du föreställer dig det tror jag inte att det är Sverige 2026 du ser framför dig, utan kanske ett land bakom järnridån för 50 år sedan. Ändå är det precis den vägen som regeringen tillsammans med Socialdemokraterna vill gå. Det gäller inte vanliga telefonsamtal och brev men appar som Whatsapp och Signal, trots att experter säger nej, företagen säger nej och svenska folket säger nej.

Signal är en viktig meddelandetjänst för det ukrainska försvaret. Hur tror ni att det hade fungerat om det fanns en inbyggd bakdörr som en valfri myndighet eller en duktig hackare kan nyttja? Hur tror ni att oppositionen i Ungern kommer att behandlas om regeringen där får tillgång till alla deras meddelanden?

Vägen till helvetet är kantad av goda avsikter. Självklart ska brott mot barn bekämpas. Vi har lagt fram förslag om både skärpta straff och nya brottsrubriceringar. Men konsekvenserna här riskerar att bli oöverblickbara.

För mig och för Centerpartiet är det självklart att inte bara dra i nödbromsen och lyfta megafonen utan att också ställa oss på barrikaderna. Vi kommer aldrig att acceptera massövervakning av svenska medborgare oavsett vilket syfte man har eller vilken teknik man använder. Vi vet att det aldrig slutar där.

Jag vill avsluta mitt inlägg och mitt deltagande i partiledardebatterna med att uppmana mina vänner här i salen – Ulf Kristerzon, Ebba Busch, Simona Mohamsson och Magdalena Andersson – att tänka om. Jag vet att ni har investerat mycket prestige i detta. Jag förstår att det är svårt. Men skrota chat control en gång för alla!

Anf. 79 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Det fanns en tid då Centerpartiet under Fälldins ledning vägledades av frågan: Hur påverkar det här människorna, såsom bönder och skogsbrukare i Ramvik? Centerpartiet ströslar fortsatt med ganska stora ord om skog och landsbygd. Men i praktiken har Centerpartiet tyvärr tappat kompassen.

Centerns Europaparlamentariker Emma Wiesner har lagt fram förslag om och febrilt försvarat behovet en ny EU-skogsövervakningslag. Vi har gång på gång sett hur skogspolitiken har hamnat snett i Bryssel och missar svenska intressen.

Hur tänker Centerpartiet när ni försvarar en ny EU-skogsövervakningslag och samtidigt röstar emot regelförenklingar i den betungande avskogningsförordningen? Hur ska bönderna i Ramvik förstå detta?

Anf. 80 RICKARD NORDIN (C) replik:

Herr talman! Saken är den att det förslag från kommissionen som låg på bordet var djupt problematiskt. Vi har vid det här laget lärt oss att kommissionen och EU inte backar på skogspolitiken. Man hittar andra vägar för den att komma in, och det har man gjort också den här gången.

Det vi gjorde var att lägga fram ett förslag som var bättre och som gjorde att vi kunde använda de data som finns i Sverige och fortsätta att bygga med den svenska modellen, i stället för med det EU-centraliserade system som kommissionen föreslår.

Det valde den samlade högern att rösta ned till förmån för att försöka blockera ny lagstiftning på EU-nivån. Men risken med det är att det blir ännu värre för de svenska bönderna och de svenska skogsbrukarna när kommissionen fortsätter att driva sina förslag, som är alldeles för långtgående.

Anf. 81 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Jag uppfattar att försvaret är strategi, men det har inte blivit bättre för den svenska skogsnäringen till följd av detta. Jag menar att Centerpartiet inte menar allvar när det gäller skogsnäringen och de förenklingar och förbättringar som industrin desperat efterfrågar.

Vi röstade nej just därför att det var osäkert hur implementeringen skulle se ut. Nu jobbar vi allt vi kan för att implementeringen ska bli så bra

som möjligt. Centerpartiet däremot har nu i stället röstat ja till en tydlig maktförflyttning.

Den som mäter och övervakar får oundvikligen makt, och i detta fall är det EU-kommissionen. Centerns förslag innehöll indikatorer som skogsförstörelse där till och med avverkning kan klassas som skada på skogen.

Jag menar att det går stick i stäv med svenska intressen. Det är beklagligt att Centern dessutom nu har valt en annan väg än vad man gjorde för den svenska skogen så sent som förra mandatperioden.

Anf. 82 RICKARD NORDIN (C) replik:

Herr talman! Det har visat sig att regeringens linje att obstruera inte fungerar. Hade man i stället valt att gå på Centerpartiets förslag att nyttja de svenska data som finns hade vi haft en betydligt bättre möjlighet att påverka.

Värst av allt är att skogsbrukarna drabbas av regeringens klimatpolitik. EU-målen är tydliga. Vi måste minska utsläpp i transportsektorn, i jord- och skogsbruket och från arbetsmaskiner. När regeringen väljer fossila utsläpp i transportsektorn och från arbetsmaskinerna är det skogen och jorden som får ta smällen.

När man ökar utsläppen så kraftigt att Sverige nu ser ut att få betala EU-böter vet vi vilka det är som får betala. Det är jord- och skogsbruket som får ta smällen för att regeringen offrar klimatpolitiken. Den smällen kommer att bli stenhård.

Anf. 83 EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! EU är inte bara en handelsunion. Det är en värdeunion. Europa har vuxit fram ur den judisk kristna etiken och den humanism som följer av denna. Det är värderingar som förenat oss och format vårt sätt att leva. I dag ser vi hur de hotas.

Ryssland vill tvinga oss på knä genom kriget i Ukraina och beroendet av energi. Kina kan pressa oss genom sin kontroll av världens kritiska råvaror. Länder som inte vill oss väl attackerar oss med påverkansoperationer. Vi ser hur extremism, antisemitism och islamism växer i skuggan av vår egen så kallade tolerans.

Att värna Europas värderingar betyder att vi står upp för dem i handling. Det handlar om att inte låta gator i europeiska städer fyllas av antisemitism, att inte låta parallella strukturer och hedersförtryck få fäste, att inte låta ett islam som inte vill anpassa sig vinna mark i våra städer och att skydda barns frihet, även på nätet, från illvilliga krafter som vill forma deras tankar och värderingar.

Vi måste orka säga ifrån, för när vi sviker våra värderingar sviker vi också Europas själ och framtid.

Herr talman! Europa byggdes på övertygelsen att människan är ämnad för frihet men att frihet kräver ansvar. Utan dessa värderingar blir EU bara ett skal, men med våra gemensamma värderingar bygger vi hopp för en hel kontinent.

Anf. 84 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! I sin roll som näringsminister talar Ebba Busch sig varm för industrins omställning. Men hur ser hon på att Sverigedemokraterna

aktivt motarbetar den och bedriver kulturkrig mot de enskilda svenska industribolagen?

I ett läge där Europa håller på att bli totalt omsprunget av Kina när det gäller elbilar, batterier och fossilfritt stål – tycker Ebba Busch då att Sverigedemokraternas retorik gynnar vår konkurrenskraft? Tror hon, herr talman, att det lockar fler investerare till Sverige?

Prot. 2025/26:31
12 november

*EU-politisk
partiledardebatt*

Anf. 85 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Jag vill visa respekt för kammaren. Men den här sortens frågeställningar lånar jag mig inte till. Om man har en fråga till Sverigedemokraterna får man gärna ställa den, men vi håller inte på som vi gjorde i den här kammaren 2006 eller 2010. Det är min tid för viktig för.

Anf. 86 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! Jag blir förvånad över att näringsministern inte vill prata om näringspolitiska frågor i kammaren, när regeringen samarbetar med ett parti som uppenbart låser in pengar som var avsedda till ett bolag och som var möjliga att lägga till detta bolag.

Vi kan läsa internationell press, till exempel Financial Times, som citerar investerare som är irriterade över att den svenska regeringen försvårar för de gröna industribolagen. Financial Times rapporterar att den svenska regeringen har skickat signaler till investerarna att hålla sig borta från den gröna omställningen genom att låsa in godkända pengar till Stegra.

Jag vill fråga näringsministern igen: Är näringsministern nöjd med att hennes regering pekas ut som en bromskloss som motarbetar den europeiska industriomställningen?

Anf. 87 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Nej, och jag är väldigt glad över att det faktiskt inte är den bilden som gäller internationellt.

Jag kom nyss hem från Singapore. Det är ännu ett litet men smart land, precis som Sverige – small but smart, som vi sa på engelska. Där hyllades Sverige igen för att vi är absolut världsledande, nummer två i världen, vad gäller innovation. Det tycker jag att vi ska vara stolta över som svenskar.

Vi attraherar mycket tunga investeringar till Sverige. Det handlar inte bara om ett enskilt bolag, som det kan gå bra eller dåligt för, utan vi ser detta på bredden. Vi ser det i det avtal med Siemens Energy som jag kunde vara med och se över signeringen av. Det kommer att innebära ökade intäkter både till den svenska staten och till vår gemensamma välfärd och trygghet, och det kommer dessutom att innebära arbetstillfällen direkt i Finspång. Detta är ett avtal som vi skrev under nu när vi var i Singapore.

Jag är nöjd med att vi tar steg efter steg med att stärka den svenska konkurrenskraften och att det märks internationellt.

Anf. 88 DANIEL HELLDÉN (MP):

Herr talman! Samtidigt som den här debatten pågår samlas världens länder till FN:s klimatomöte COP 30. Men ingen svensk minister finns på plats.

Sverige brukade vara en ledande kraft. Vi var landet som drev på för skärpta klimatmål och tog initiativ till gröna investeringar. Vi var landet som andra länder såg upp till. Nu levererar regeringen i stället tystnad, tvekan och tomma stolar.

Samtidigt som de globala utsläppen slår rekord har EU:s länder just enats om nya klimatmål till 2040 men lagt sig på den lägsta möjliga nivån. Det visar hur brådskande det är med politiskt mod och ledarskap.

Herr talman! På klimatmötet sätts de rika ländernas ledarskap och trovärdighet på prov. Det handlar om att hålla vad man lovat, att minska utsläppen och att bidra till finansieringen av den globala omställningen.

EU har länge varit den starkaste rösten för höjda ambitioner i de internationella förhandlingarna. Men för att EU ska kunna fortsätta att leda måste medlemsländerna dra åt samma håll. När Sverige tvekar och ifrågasätter klimatmålen försvagas inte bara vårt inflytande utan hela EU:s.

Herr talman! Det här är en tid då världen behöver klimatledarskap, inte tvekan. Det är därför Miljöpartiet fortsätter att driva på för att Sverige återigen ska vara en röst för framtiden, för solidaritet och för en rättvis klimatomställning.

(Applåder)

Anf. 89 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Miljöpartiet lever lite i en fantasivärld. Jag menar att det är en värld där omställning ska ske på bekostnad av konkurrenskraft och tillväxt och en värld där regelkrångel är viktigare än att EU värnar sin industri, sin försvarsförmåga och sitt självbestämmande. Detta är farligt, för vi lever i farliga tider.

Det här är resultatet av att MP har röstat emot regelförenklingar för våra företag. KD:s svar är tydligt: Utsläppen ska ned, men tillväxten måste upp. Då måste EU inse att ökat regelkrångel, även i klimatets namn, står i vägen för företag som vill lägga mer tid på innovation, som vill ge skogsbruket bättre möjligheter att ersätta fossila material och som vill ge bönder rimliga förutsättningar att bruka sin mark.

Jag undrar: Kan Miljöpartiet stå för att nettonoll enligt Miljöpartiet egentligen är noll företag, noll skogsbruk och noll verksamhet?

Anf. 90 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! Ebba Busch pratade tidigare om 2006 och 2010 och det debattklimat som då rådde. Jag vet att hon syftade på andra saker, men nu insinuerar Ebba Busch att Miljöpartiet skulle vilja lägga ned svenska företag när det enda vi gör är att arbeta för att utveckla svenska företag och för att Sverige ska få konkurrenskraft gentemot resten av världen. Vi ser ju hur framför allt Kina springer om Sverige, och regeringen försöker montera ned klimatmål och skapa ett industriklimat som gör att Sverige inte växer vidare framåt.

De regelförenklingar på EU-nivå som det pratas om och som vi har hört om tidigare i debatten handlar de facto om att släppa fram möjligheten till barnarbete, att se till att miljömål och klimatmål inte hanteras i den globala handeln gentemot EU och att göra så att vi inte står upp för individers rättigheter.

Anf. 91 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Då låter det ändå som att Miljöpartiet har misstolkat nettonollbegreppet. Om man lyssnar till både det svenska näringslivet och näringslivet i Europa hör man att detta är blodigt allvar. De vet inte om de kan fortsätta sin verksamhet i Europa och om vi kan få se en ökad ekonomisk tillväxt här om vi fortsätter att addera så här mycket regelbörda på våra företag.

Det är ett mycket magstarkt påstående att vägvalet står mellan ökade kostnader för företagen med 14 miljarder – då är vi tillbaka i den diskussionen – och ja till barnarbete. Det är ju falskt. Det stämmer inte. Vi står med frenesi upp för mänskliga rättigheter.

Men i så fall tycker jag att Daniel Helldén tydligt ska säga till det svenska näringslivet: Ja, Miljöpartiet tycker att det är jättebra om ni får en ökad kostnad med 14 miljarder. Vi tror att det bidrar till ökad konkurrenskraft för den svenska skogsnäringen och det svenska näringslivet i stort.

Anf. 92 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! Det är intressant att höra hur Ebba Busch inte vill stå upp för de rättigheter som faktiskt finns i denna lagstiftning. Hon vill riva upp dem och göra det enklare att handla och importera saker och ting utan att ta hänsyn till vår omvärld och mänskliga rättigheter, bland annat barnarbete.

Det är intressant att höra hur hon insinuerar att skogsbruket skulle ta skada av vår politik, när vi har lagt fram en skogspolitik som de facto klarar Sveriges klimatmål och stärker svenska skogsägare. 350 000 enskilda skogsägare får bättre valfrihet och möjlighet att få stöd från staten för att ha ett hållbart, naturnära skogsbruk.

Vi ser också i sammanhanget hur regeringen i stället ger sig in på den bana där de stora skogsbolagen får möjlighet att fortsätta exploatera skogen på fel sätt.

Vi ger möjligheter för svenska skogsägare.

Anf. 93 SIMONA MOHAMSSON (L) replik:

Herr talman! Efter Miljöpartiets kongress har vi det svart på vitt: När Sverige och Europa behöver mer fossilfri energiproduktion säger Miljöpartiet klart och tydligt nej till svensk kärnkraft. Och inte bara det: Miljöpartiet säger sig vara fast beslutna att bekämpa alla försök till att bygga ut kärnkraften.

Min fråga till språkröret är: Hur tror ni att svenska företag och familjer ska få mer fossilfri el utan Rominareaktorer?

Anf. 94 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! Den här diskussionen om kärnkraft är intressant. Jag tycker att vi bör titta lite grann på vad som händer i vår omvärld. 90 procent av all ny elproduktion som byggs ut i världen är förnybar – vind och sol. 10 procent rör sig om andra saker, där kärnkraft inte är majoriteten utan bara en liten, liten del.

Vad Sverige med den här regeringen gör är att gå helt fel väg. Det som är billigt och går att göra snabbt är det förnybara. Kärnkraften är enormt dyr. Den kommer att skicka notan till svenska hushåll, som kommer att

sitta där och behöva betala detta i 40 år – om ni över huvud taget skulle lyckas med ert projekt, Simona Mohamsson.

Ni pratar dessutom om små modulära reaktorer, men några sådana finns inte att köpa på marknaden.

Det ska bli spännande att se vad ni lyckas göra de närmaste elva månaderna.

Anf. 95 SIMONA MOHAMSSON (L) replik:

Herr talman! Språkröret tycker att detta är intressant och att vi ska kolla ut i omvärlden. Låt oss göra det!

Europa och Sverige behöver mer fossilfri energiproduktion, inte minst efter det att Ryssland invaderade Ukraina. Liberalerna arbetar för ett Europa fritt från rysk gas. Då spelar kärnkraften en avgörande roll.

Min fråga till språkröret kvarstår. Hur ska Europa bli kvitt rysk gas med Miljöpartiets kärnkraftsmotstånd?

Anf. 96 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! För det första ska Europa sluta importera rysk gas. Det är det viktigaste. Vi är på god väg när det gäller det som kallas LNG, men vi bör strypa all import av fossilt från Ryssland. Det är helt nödvändigt. Det måste vi göra från Bryssel, och där bör också regeringen stå upp för detta.

Hur ska vi, för det andra, få till den energiförsörjning som vi behöver? Det är bara att titta runt om i världen. 90 procent av det som byggs ut är förnybart. Vi kan till exempel titta på vad som händer i Kina. Där har de en enorm explosion av framför allt solkraften, och de bygger ut möjligheten att lagra denna långsiktigt.

Det regeringen, näringsministern och även Liberalerna sysslar med är att försöka få fram kärnkraft i stället för att få till det förnybara. Vi har haft fyra förlorade år i Sverige.

Anf. 97 SIMONA MOHAMSSON (L):

Herr talman! En rad länder samlar sig nu för att Europa ska få en ordnad, rättvis och säker migrationspolitik på plats. Dagens migrationssystem fungerar nämligen inte. Det bidrar till ett skuggsamhälle där människor far illa och utnyttjas av människosmugglare, karteller och oseriösa arbetsgivare.

I Sverige har Liberalerna och regeringen påbörjat ett paradigmskifte för en hållbar migration. Likt våra liberala vänner i Danmark och Nederländerna vill Liberalerna att EU får de resurser som krävs för att stärka Europas yttre gräns. Det är bara kriminella krafter som tjänar på en orättvis migrationspolitik – smugglare som utnyttjar desperata människor och som skickar ut familjer och barn på dödsfarliga rutter över hav och berg.

Även här behöver vi ett starkare Europa för att hantera de gränsöverskridande problemen.

Liberalerna vill kraftigt bygga ut Frontex för att sätta stopp för smugglare som utsätter människor för livsfara. En ordnad, rättvis och säker migrationspolitik börjar och slutar med Europas yttre gräns.

Den EU-politiska partiledardebatten var härmed avslutad.

Protokollet för den 22 oktober justerades.

§ 3 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2025/26:108

Till riksdagen

Interpellation 2025/26:108 Ekonomiska villkor för personer med funktionsnedsättning

av Jessica Rodén (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 18 november 2025.

Skälet till dröjsmålet är att det saknas tid i kammaren.

Stockholm den 29 oktober 2025

Socialdepartementet

Anna Tenje (M)

Enligt uppdrag

David Oredsson

Expeditionschef

Interpellation 2025/26:123

Till riksdagen

Interpellation 2025/26:123 Aktiebolag i skolan

av Linus Sköld (S)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 8 december 2025.

Skälet till dröjsmålet är Arbetshopning.

Stockholm den 10 november 2025

Utbildningsdepartementet

Simona Mohamsson

Interpellation 2025/26:124

Till riksdagen

Interpellation 2025/26:124 Legitimationsundantaget för engelskspråkiga skolor

av Niklas Sigvardsson (S)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 8 december 2025.

Skälet till dröjsmålet är Arbetshopning.

Stockholm den 10 november 2025

Utbildningsdepartementet

Simona Mohamsson

§ 4 Anmälan om granskningsrapport

Förste vice talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen och överlämnats till finansutskottet:
RiR 2025:30 Förvaltning av fastigheter – Statens fastighetsverk och regeringens styrning

§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2025/26:37 till trafikutskottet

2025/26:41 till miljö- och jordbruksutskottet

2025/26:43 till skatteutskottet

2025/26:45 och 46 till civilutskottet

2025/26:53 till socialförsäkringsutskottet

Skrivelse

2025/26:47 till utbildningsutskottet

§ 6 Ärende för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Socialutskottets betänkande

2025/26:SoU6 Hälso- och sjukvårdens beredskap

*Kompletterande
bestämmelser till
EU:s mediefrihets-
förordning*

§ 7 Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning

Konstitutionsutskottets betänkande 2025/26:KU12

Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning (prop. 2024/25:197) föredrogs.

Anf. 98 PER-ARNE HÅKANSSON (S):

Herr talman! Fria medier och en mångfald i nyhetsflöde och analyser är på många sätt avgörande för att vi som medborgare ska kunna vara delaktiga och kunna verka i demokratiska samhällen.

I Sverige har ordet varit fritt i över 250 år, men på senare år har dessa för många av oss självklara utgångspunkter utifrån ett omvärldsperspektiv kommit att ifrågasättas. Återkommande rapporter och händelser inom såväl EU som omvärlden har visat att det fria ordet på många sätt har kommit att begränsas eller att försök till detta har gjorts. Därför finns fog för en medieförordning, som nu har tagits fram på EU-nivå, och anpassad för svenska förhållanden i det förslag vi har framför oss. Redan 2021 uppmärksammade EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen i sitt tal om tillståndet i EU behovet av en gemensam europeisk reglering för att garantera mediernas oberoende.

Oroväckande tendenser som på senare år kan lyftas fram är försämrade villkor för medier och journalister inom vissa EU-länder. Pressfriheten har försvagats, och journalister har avlyssnats och övervakats. Public service oberoende uppdrag har utsatts för misstänklighöranden och i en del länder även för olika försök till politisk styrning.

Europeiska mediefrihetsförordningen trädde i kraft i maj 2024 och fastställer gemensamma regler för en väl fungerande inre marknad för medietjänster samtidigt som medietjänsternas oberoende och mångfald ska skyddas. Medlemsstaterna får anta mer detaljerade eller strängare regler inom vissa områden, under förutsättning att de ställer en högre skyddsnivå för mediemångfald eller redaktionellt oberoende samt är förenliga med unionsrätten.

Detta är bakgrunden till det betänkande KU12 *Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning* som konstitutionsutskottet nu lägger fram. Förslaget innebär att de bestämmelser som krävs för att leva upp till mediefrihetsförordningen ska kunna tillämpas och få ett genomslag i Sverige.

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet och avslag på motionerna.

I den bästa av världar behövs kanske inga kompletteringar eller detaljerade regler, men det är inte i den tidsanda och omvärld vi lever just nu. Utgångspunkten för EU-kommissionen har varit att ta fram en förordning som ska stärka mångfald och det redaktionella oberoendet inom EU. Det ska också främja medborgares delaktighet, motverka desinformation och garantera skydd av journalister och deras källor. I skälen till mediefrihetsförordningen framgår att definitionen av en medietjänst särskilt bör omfatta tv- eller radiosändningar, audiovisuella medietjänster på begäran, ljudpoddar och presspublikationer.

Herr talman! Det framgår också att definitionen av leverantörer av medietjänster ska omfatta ett brett spektrum av professionella medieaktörer, även frilansare. Det innebär att mediefrihetsförordningen tar sikte på många aktörer som i dag inte är föremål för vare sig reglering eller tillsyn. Bland annat tillverkare, utvecklare och importörer av enheter, användargränssnitt, kommer att påverkas, vidare leverantörer av mycket stora onlinaplattformar och videodelningsplattformar samt även i vissa avseenden medietjänster från länder utanför EU.

Mediefrihetsförordningen kommer också i stor utsträckning att påverka Mediemyndigheten som får tillsynsansvaret för ett antal artiklar i förordningen. Mediemyndigheten får en nyckelroll i sammanhanget och deltar även i arbetet i en ny europeisk nämnd för medietjänster. Med förordningen harmoniseras de nationella mediereglerna för att skapa en miniminivå för att medieföretag ska kunna verka inom EU på samma villkor. Det, herr talman, kan vara en rimlig förutsättning i den på många sätt gränslösa medievärld som vi är en del av.

Medieföretag får inte bara rättigheter att bedriva oberoende verksamheter utan också skyldigheter. Transparens krävs även av leverantörer av publikmätningssystem, och det ställs krav i förordningen på att medieföretag ska offentliggöra information om sig själva. Informationen ska hållas uppdaterad och vara direkt och lättillgänglig för medieanvändarna.

Följande information ska finnas: juridiska namn och kontaktuppgifter, namn på direkta eller indirekta ägare, namn på verkliga huvudmän, totalt

årligt belopp av offentliga medel för statlig annonsering som tilldelats dem samt totalt årligt belopp av reklamintäkter från offentliga myndigheter eller enheter i tredjeländer. För att garantera insyn i mediernas ägarförhållanden ska en nationell databas skapas där ovanstående uppgifter ska framgå, detta för att användare enkelt ska hitta ägarinformationen om medierna på ett ställe.

I förslaget ingår att Mediemyndigheten får ansvaret att skapa och administrera denna databas. Det ska också finnas rutiner för hur onlineplattformar gör när de tar bort innehåll från dessa medieföretag. Skälen till detta är att mycket stora onlineplattformar pekas ut i förordningen som viktiga inkörsportar för användare till medieinnehållet. Det är därför viktigt att vi som användare ska kunna bilda oss en uppfattning om huruvida medieinnehållet kommer från en trovärdig källa.

Herr talman! Två motioner har väckts av Sverigedemokraterna. De handlar om formerna för tillsyn och vad man beskriver som administrativ börda. Utskottet konstaterar att det framgår direkt av mediefrihetsförordningen att det ska göras bedömningar av mediekoncentrationer. Mediemyndighetens befogenheter begränsas dessutom redan av bestämmelser i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Utskottet konstaterar också att informationsskyldigheten inte innebär att några nya uppgifter behöver samlas in utan endast att uppgifter som redan gjorts åtkomliga ska lämnas – därav motiven till att motionsyrkandena avstyrks.

En rad remissinstanser har svarat, och en del har invändningar utifrån olika aspekter. Jag konstaterar att detta att förordningen tas fram överlag tas emot på ett välvilligt sätt. Ett exempel är Tidningsutgivarna. Man har förvisso en del kritiska synpunkter på enskilda sakområden, men man betonar vikten av att ett golv läggs, en miniminivå, för en anständig mediefrihet.

Institutet för mänskliga rättigheter understryker att fria och oberoende medier har en avgörande betydelse för de mänskliga rättigheterna och att stater har ansvar för att förhindra otillbörlig mediedominans eller koncentration som kan vara skadlig för en mångfald av källor och åsikter.

Herr talman! Det här är övergripande slutsatser värda att ta fasta på, och det är grunden till att vi har ställt oss bakom det betänkande som nu läggs fram. Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 99 MARTIN WESTMONT (SD):

Herr talman! Jag lägger märke till att läktaren nu fylls av åhörare när Sverigedemokraternas talare går upp i talarstolen.

Herr talman! Jag börjar med att yrka bifall till reservation nummer 1.

Sverige har i dag en av världens starkaste skydd för press- och yttrandefrihet. Genom vår tryckfrihetsförordning och yttrandefrihetsgrundlag har vi sedan länge säkrat ett oberoende medielandskap där makten granskas och demokratin stärks. Det är därför med försiktighet vi måste närma oss regeringens proposition om kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning. Även om syftet med propositionen är god, att skydda fria medier och stärka mångfalden, riskerar förslaget i sin nuvarande form att leda till motsatt effekt.

För det första, herr talman, saknas tydliga garantier för att våra grundlagar ska ha företräde när EU:s mediefrihetsförordning tillämpas i Sverige. Det är inte bara Sverigedemokraterna som ser denna brist. Remissinstanser

som Svenska Journalistförbundet, Uppsala universitet samt Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden har uttryckt liknande oro. Om inte grundlagens företräde uttryckligen slås fast öppnas dörren för rättsosäkerhet, och i värsta fall försämras en av grundstenarna i vår demokrati, nämligen vår yttrandefrihet.

För det andra föreslår regeringen att hänvisningar till EU-förordningen ska vara dynamiska. Det innebär att varje framtida ändring som görs i EU-förordningen automatiskt får genomslag i svensk lag utan att riksdagen ges möjlighet att ta ställning till denna förändring. Beslut på EU-nivå implementeras i Sverige utan att svenska folkets företrädare, riksdagens ledamöter, ges möjlighet att opponera sig mot detta.

För det tredje ger propositionen Mediemyndigheten ett omfattande och långtgående mandat att samla in uppgifter och göra bedömningar av hur mediemarknaden påverkar mediernas mångfald och oberoende.

Detta innebär att myndigheten, även om den inte får fatta beslut om att förbjuda eller inskränka en företagskonstellation, ändå får ett särskilt inflytande genom sina yttranden, som i praktiken kan påverka medieaktörers möjligheter att etablera sig och utveckla sina verksamheter. Enligt propositionen ska dessa bedömningar visserligen vara transparenta och objektiva, men vi menar, herr talman, att det finns en uppenbar risk för att detta öppnar för en utveckling där staten indirekt ges tolkningsföreträde när det gäller vad som utgör tillräcklig mångfald inom medielandskapet.

I ett fritt och öppet samhälle bör det inte vara staten eller en myndighet som avgör vad som räknas som tillräcklig balans eller åsiktsbredd i nyhetsförmedlingen. När en myndighet ges så pass breda befogenheter att uttala sig om mediernas inre struktur och innehåll riskerar detta att påverka nyhetsrapporteringen.

Herr talman! Sverigedemokraterna tror på en fri marknad, utan påverkan av EU-regleringar eller inhemska regleringar. Vi ser därför allvarligt på att propositionen öppnar för en statlig inblandning i frågor som rör mediernas inre liv och menar att detta hotar snarare än stärker det redaktionella oberoendet.

Vi ska värna ett fritt medieklimat. Vi ska värna små medieaktörers möjligheter att överleva och producera kvalitativa reportage. Det är just dessa röster på mediekartan som ofta bidrar till att bredda perspektiven i det offentliga samtalet.

Nya administrativa krav är något som är hanterligt för de stora mediekoncernerna, som har strukturer för att hantera nya processer som tar mycket resurser i anspråk. Men för mindre medier kommer de administrativa krav som införs med denna lag att slå särskilt hårt. Det vi inte vill är att ett fåtal stora aktörer har monopol på nyhetsförmedlingen i Sverige. Jag vet, herr talman, att det finns de som vill ha det på det sättet, det vill säga en återgång till hur det en gång var, innan medborgarna hade tillgång till information och nyheter på det sätt man har i dag tack vare den teknologiska revolution som internet har inneburit.

Herr talman! Allt det jag nu har nämnt visar på en oroande utveckling. För några veckor sedan tog riksdagen det olyckliga beslutet att ändra hur riksdagen ska kunna genomföra grundlagsändringar. Av någon anledning var det av stor vikt för alla riksdagens partier förutom Sverigedemokraterna att ändra det förfarande som har fungerat så väl under så många år, där en majoritet av landets folkvalda riksdagsledamöter ska kunna genom-

Prot. 2025/26:31
12 november

*Kompletterande
bestämmelser till
EU:s mediefrihets-
förordning*

föra viktiga grundlagsändringar som värnar Sverige och dess invånare. Nu ska vi, herr talman, i stället ha ett system där en minoritet av landets folkvalda representanter ska kunna stoppa viktiga reformer som en majoritet av svenska folket vill genomföra.

Vi vet också att EU just nu arbetar med en sköld som enligt vad som sagts ska skydda invånarna mot viss sorts information. Vilken information som ska stängas ute återstår att se. Detta belyser än mer vikten av att vi värnar och står upp för ett fritt och öppet medieklimat.

Sverigedemokraterna delar ambitionen att värna pressfriheten, men vi menar att regeringens förslag inte uppfyller detta mål. Tvärtom riskerar det att försvaga den svenska pressfriheten. Därför vill vi se ett antal förändringar. Vi vill skydda små, fria medier från att översvämmas av byråkratiska åtgärder, administration och kontroll. Vi motsätter oss dynamiska hänvisningar och direktiv från Bryssel eftersom vi anser att riksdagens, det vill säga svenska folkets, förlängda arm ska ha full kontroll över alla framtida förändringar i lagstiftningen.

Herr talman! Om vi menar allvar med att försvara det fria ordet måste vi våga stå upp även mot förslag som i god tro hotar just den friheten. Utgångspunkten är tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Sverige ska inte kompromissa kring de svenska grundlagarnas företräde. För, herr talman, yttrandefrihet mäts inte i vad som sägs utan i vad som är tillåtet att säga.

Anf. 100 SUSANNE NORDSTRÖM (M):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Regeringen föreslår nu en ny lag som kompletterar EU:s mediefrihetsförordning. Syftet är att göra det möjligt att tillämpa förordningen effektivt här i Sverige. Den nya lagen handlar bland annat om informationsskyldighet för medieföretag, om hur vi ska bedöma mediekoncentrationer och om Mediemyndighetens tillsyn och befogenheter. Det är alltså tekniskt, men det är också principiellt. Det handlar nämligen ytterst om något mycket större: den svenska pressfriheten, yttrandefriheten och vem som faktiskt ska bestämma över vår mediepolitik.

EU:s mediefrihetsförordning antogs våren 2024. Det fanns goda skäl till det. Syftet var att skapa en gemensam inre marknad för medietjänster och att skydda oberoende och mångfald. Det är viktiga mål och, tror jag, mål som vi alla är överens om.

Men eftersom förordningen gäller direkt i medlemsländerna handlar regeringens lagförslag nu om att fylla i de delar där Sverige självt måste bestämma hur tillsynen ska ske och hur reglerna ska tillämpas nationellt. Just där finns det några mycket viktiga principer som det är bra att vara tydlig med.

Den första är att svensk grundlag står fast. Sverige har redan ett av världens starkaste skydd för press- och yttrandefrihet, genom tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Det måste vara glasklart att EU:s regler aldrig får urholka det skyddet. Kommissionen ska inte ha inflytande över svensk mediepolitik. Den ska i grunden vara en nationell fråga.

För det andra innebär regeringens förslag att framtida ändringar i EU:s förordning automatiskt blir gällande i svensk rätt. I den nya lagen ska samma ord och uttryck betyda samma sak som i EU:s förordning. Därför ska det stå tydligt i lagen att begreppen har samma innebörd.

När man hänvisar till EU:s regler kan man göra på två sätt. En statisk hänvisning betyder att man hänvisar till EU-regeln så som den såg ut vid ett visst tillfälle. Om EU senare ändrar regeln måste den svenska lagen också ändras för att följa med. Det finns också något som heter dynamisk hänvisning. Det betyder att man hänvisar till rättsakten i den version som gäller just nu. Då behöver den svenska lagen normalt inte ändras när EU-rättsakten uppdateras.

För det tredje, herr talman, måste Mediemyndighetens mandat vara tydligt avgränsat. Förslaget ger myndigheten ett brett mandat att granska och bedöma mediekoncentrationer. Intentionen är att skydda mångfald, och den intentionen är naturligtvis god. Men vi måste vara vaksamma. En myndighet som får mycket inflytande riskerar, hur välmenande den än är, att indirekt påverka redaktionellt oberoende. Tillsyn får aldrig bli ett verktyg för att påverka innehåll.

Slutligen: Vi måste skydda de små aktörerna. De administrativa krav som följer med den här lagen kan slå hårt mot mindre och alternativa medier. De har inte samma resurser som de större koncernerna. Om vi inte är försiktiga riskerar vi att minska denna mångfald i stället för att stärka den. Regleringen måste vara proportionerlig, och den måste ta hänsyn till branschens olika förutsättningar.

Herr talman! Fria och oberoende medier är en grundbult i vår demokrati. De ska värnas, inte regleras bort. Vi måste stå upp för den fria pressen. EU:s mediefrihetsförordning ska tillämpas på ett sätt så att den stärker, inte försvagar, vår grundlagsskyddade yttrandefrihet. Det är så vi bevarar ett öppet samhälle, med fria medier och en stark demokrati.

Anf. 101 JAN RIISE (MP):

Herr talman! Detta handlar om EU:s mediefrihetsförordning, som antogs för ett och ett halvt år sedan, och om vissa kompletterande regler som föreslås samlas i en ny lag. Tanken med detta är i grunden att skydda mediernas mångfald och oberoende. För att skapa förutsättningar för mediefrihetsförordningen i Sverige föreslås några specifika regler för att göra uppfyllandet av lagen mer effektivt.

Låt oss börja med ägandet på mediemarknaden. Förslaget innefattar bland annat en registrering av mediebolags ägarförhållanden och eventuella förändringar i dessa. Det är ett svar på mediefrihetsförordningens krav på medlemsstaterna att tillförsäkra medborgarna en mångfald av redaktionellt oberoende innehåll.

För svensk del föreslås alltså ett register hos Mediemyndigheten, till vilket mediebolagen själva rapporterar in ägar- och organisationsstruktur och naturligtvis också de ändringar som kan ske. Medieföretagen ska också ange var den intresserade kan hitta denna information, till exempel på medieföretagets hemsida.

Herr talman! Varför är då detta viktigt? Jo, det har att göra med en tilltagande koncentration av ägandet av medier, inte bara i Sverige och Europa utan även globalt sett. Det förslag som läggs fram i propositionen

ger Mediemyndigheten ett tillsynsansvar för medieföretagen, vilka i sin tur åläggs att rapportera ägarförhållanden till Mediemyndigheten.

För att få en förståelse för både omfattning och konsekvenser av en ökande ägarkoncentration gav Konkurrensverket två forskare vid Jönköpings universitet finansiering för en närmare undersökning. De båda forskarna Mart Ots och Marcel Graz använde sig av AI för att analysera 2 miljoner artiklar publicerade i svenska medier mellan 2014 och 2022. Under den perioden bytte mer än hälften av dessa medier ägare, och antalet ägare blev betydligt lägre.

En sådan koncentration av ägande drar alltid till sig uppmärksamhet från konkurrensmyndigheter. Det drabbar ofta konsumenter i form av prisökningar, och just när det gäller medier finns också en oro för att debatten smalnar av, att de synpunkter som förs fram blir färre och att åsiktskorridoren blir trängre. Det är inte bra för den fria åsiktsbildningen, som vi värnar om i regeringsformens första kapitel.

Men, herr talman, forskarna understryker att detta inte ska tolkas som att den journalistiska kvaliteten på de enskilda tidningarna minskar. Tvärtom visade det sig att de besparingar som gjorts genom minskade lokala redaktioner åtminstone till en del investerades i de kvarvarande redaktionerna, som då med lite stordriftsfördelar faktiskt kunde producera bättre material.

Nu ska det ändå läggas till att den redovisade undersökningen inte är den enda och att resultaten varierar en del, inte minst vad gäller kvaliteten. Den oro som finns, inte bara för en minskande lokal bevakning men också för den redaktionella kvaliteten, kvarstår i många fall, även internationellt.

Sammanfattningsvis kan man säga att den vanligaste uppfattningen om ägardominans är att den är mindre bra för läsare, tittare och lyssnare eftersom den leder till en minskande bredd vad gäller nyheter och hur de beskrivs och till en smalare opinionsbildning.

Detta, herr talman, måste ändå sägas gång på gång i en tid när demokratin är på tillbakagång i många länder. En världsledande forskare på området är Ruth Ben-Ghiat, professor vid New York University, som skriver om starka män de senaste 120 åren. Hon påminner oss om bland andra den italienska premiärministern Berlusconi, som fram till för några år sedan byggde hela sitt politiska välde på ett mycket stort ägande av mediebolag.

Med detta i minnet, och många andra exempel som inte ryms här, tycker jag att vi ska stämma i bäcken och inte i ån, som det gamla uttrycket lyder.

Den oro som har framförts av Sverigedemokraterna angående risken för att Mediemyndighetens mandat utökas och att den administrativa uppgiften för företagen att uppdatera sin information riskerar att bli en extra sten på den redan tunga bördan, tänker jag ändå är av mindre betydelse än värdet av att skydda mångfalden vad gäller såväl ägande som lokala inslag.

Med detta sagt, herr talman, yrkar jag bifall till utskottets förslag och avslag på reservationerna.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 10.)

Finansutskottets betänkande 2025/26:FiU6

Redovisning av AP-fondernas verksamhet t.o.m. 2024 (skr. 2024/25:130)
föredrogs.

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 10.)

§ 9 Kompletterande bestämmelser om flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring

Skatteutskottets betänkande 2025/26:SkU3

Kompletterande bestämmelser om flexibla regler för utbetalning från
pensionsförsäkring (prop. 2024/25:200)
föredrogs.

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 10.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 12.04 på förslag av förste vice talmannen att
ajournera sammanträdet till kl. 16.00, då votering skulle äga rum.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 16.00.

§ 10 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

KU12 Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning

Punkt 2 (Lagstiftningens framtida utformning)

1. utskottet

2. res. 1 (SD)

Votering:

237 för utskottet

64 för res. 1

2 avstod

46 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:
För utskottet: 93 S, 60 M, 21 C, 18 V, 16 KD, 15 MP, 13 L, 1 -
För res. 1: 63 SD, 1 -
Avstod: 2 -
Frånvarande: 13 S, 9 SD, 8 M, 3 C, 4 V, 3 KD, 3 MP, 3 L

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU6 Redovisning av AP-fondernas verksamhet t.o.m. 2024

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU3 Kompletterande bestämmelser om flexiblare regler för utbetalning från pensionsförsäkring

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 11 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Motion

med anledning av skr. 2025/26:33 Riksrevisionens rapport om statliga strategiska digitaliseringsprojekt

2025/26:3842 av Ulrika Heie och Niels Paarup-Petersen (båda C)

§ 12 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 11 november

2025/26:130 Svensk innovationskraft i ett nytt geopolitiskt läge

av *Aida Birinxhiku* (S)

till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2025/26:131 Vargjakt 2026

av *Patrik Björck* (S)

till landsbygdsminister Peter Kullgren (KD)

2025/26:132 Svensk innovationskraft

av *Daniel Vencu Velasquez Castro* (S)

till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2025/26:133 Fredsprocessen i Turkiet

av *Håkan Svenneling* (V)

till utrikesminister Maria Malmer Stenergård (M)

2025/26:134 Ekonomisk jämställdhet

av *Eva Lindh* (S)

till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

2025/26:135 Åtgärder mot ekonomisk ojämlikhet

av *Eva Lindh* (S)

till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 11 november

2025/26:175 Protesterna i Ecuador

av *Håkan Svenneling* (V)

till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2025/26:176 En ny generaldirektör för Försvarsmakten

av *Hanna Gunnarsson* (V)

till försvarsminister Pål Jonson (M)

2025/26:177 Protesterna i Peru

av *Håkan Svenneling* (V)

till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2025/26:178 Försäkringskassans återbetalningskrav

av *Tony Haddou* (V)

till äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje (M)

2025/26:179 Klimatklivet och gårdsanläggningar för biogas

av *Åsa Westlund* (S)

till klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari (L)

2025/26:180 Utländska fastighetsköp nära känsliga militära anläggningar

av *Markus Wiechel* (SD)

till försvarsminister Pål Jonson (M)

§ 14 Kammaren åtskildes kl. 16.02.

Sammanträdet leddes

av talmannen från dess början till och med § 1 anf. 67 (delvis) och

av förste vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

INGVAR MATTSON

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

Välkomsthälsning	1
Anf. 1 TALMANNEN	1
§ 1 EU-politisk partiledardebatt	1
Anf. 2 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	1
Anf. 3 MAGDALENA ANDERSSON (S)	4
Anf. 4 HENRIK VINGE (SD)	6
Anf. 5 NOOSHI DADGOSTAR (V)	7
Anf. 6 RICKARD NORDIN (C)	8
Anf. 7 EBBA BUSCH (KD)	9
Anf. 8 DANIEL HELLDÉN (MP)	11
Anf. 9 SIMONA MOHAMSSON (L)	12
Anf. 10 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	13
Anf. 11 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	13
Anf. 12 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	13
Anf. 13 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	14
Anf. 14 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	14
Anf. 15 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik	14
Anf. 16 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	15
Anf. 17 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik	15
Anf. 18 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	15
Anf. 19 RICKARD NORDIN (C) replik	16
Anf. 20 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	16
Anf. 21 RICKARD NORDIN (C) replik	16
Anf. 22 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	17
Anf. 23 DANIEL HELLDÉN (MP) replik	17
Anf. 24 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	17
Anf. 25 DANIEL HELLDÉN (MP) replik	18
Anf. 26 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	18
Anf. 27 MAGDALENA ANDERSSON (S)	18
Anf. 28 HENRIK VINGE (SD) replik	19
Anf. 29 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	19
Anf. 30 HENRIK VINGE (SD) replik	20
Anf. 31 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	20
Anf. 32 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	20
Anf. 33 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	21
Anf. 34 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	21
Anf. 35 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	21
Anf. 36 RICKARD NORDIN (C) replik	22
Anf. 37 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	22
Anf. 38 RICKARD NORDIN (C) replik	22
Anf. 39 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	22
Anf. 40 EBBA BUSCH (KD) replik	23
Anf. 41 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	23
Anf. 42 EBBA BUSCH (KD) replik	23
Anf. 43 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	24
Anf. 44 SIMONA MOHAMSSON (L) replik	24
Anf. 45 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	24

Anf. 46	SIMONA MOHAMSSON (L) replik.....	24
Anf. 47	MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	25
Anf. 48	HENRIK VINGE (SD).....	25
Anf. 49	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	26
Anf. 50	HENRIK VINGE (SD) replik	26
Anf. 51	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	26
Anf. 52	HENRIK VINGE (SD) replik	27
Anf. 53	RICKARD NORDIN (C) replik.....	27
Anf. 54	HENRIK VINGE (SD) replik	27
Anf. 55	RICKARD NORDIN (C) replik.....	28
Anf. 56	HENRIK VINGE (SD) replik	28
Anf. 57	DANIEL HELLDÉN (MP) replik.....	28
Anf. 58	HENRIK VINGE (SD) replik	28
Anf. 59	DANIEL HELLDÉN (MP) replik.....	29
Anf. 60	HENRIK VINGE (SD) replik	29
Anf. 61	SIMONA MOHAMSSON (L) replik.....	29
Anf. 62	HENRIK VINGE (SD) replik	29
Anf. 63	SIMONA MOHAMSSON (L) replik.....	30
Anf. 64	HENRIK VINGE (SD) replik	30
Anf. 65	NOOSHI DADGOSTAR (V).....	30
Anf. 66	RICKARD NORDIN (C) replik.....	31
Anf. 67	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	31
Anf. 68	RICKARD NORDIN (C) replik.....	32
Anf. 69	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	32
Anf. 70	EBBA BUSCH (KD) replik	32
Anf. 71	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	32
Anf. 72	EBBA BUSCH (KD) replik	33
Anf. 73	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	33
Anf. 74	SIMONA MOHAMSSON (L) replik.....	33
Anf. 75	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	33
Anf. 76	SIMONA MOHAMSSON (L) replik.....	34
Anf. 77	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	34
Anf. 78	RICKARD NORDIN (C)	34
Anf. 79	EBBA BUSCH (KD) replik	35
Anf. 80	RICKARD NORDIN (C) replik.....	35
Anf. 81	EBBA BUSCH (KD) replik	35
Anf. 82	RICKARD NORDIN (C) replik.....	36
Anf. 83	EBBA BUSCH (KD).....	36
Anf. 84	DANIEL HELLDÉN (MP) replik.....	36
Anf. 85	EBBA BUSCH (KD) replik	37
Anf. 86	DANIEL HELLDÉN (MP) replik.....	37
Anf. 87	EBBA BUSCH (KD) replik	37
Anf. 88	DANIEL HELLDÉN (MP)	37
Anf. 89	EBBA BUSCH (KD) replik	38
Anf. 90	DANIEL HELLDÉN (MP) replik.....	38
Anf. 91	EBBA BUSCH (KD) replik	39
Anf. 92	DANIEL HELLDÉN (MP) replik.....	39
Anf. 93	SIMONA MOHAMSSON (L) replik.....	39
Anf. 94	DANIEL HELLDÉN (MP) replik.....	39
Anf. 95	SIMONA MOHAMSSON (L) replik.....	40
Anf. 96	DANIEL HELLDÉN (MP) replik.....	40

Anf. 97 SIMONA MOHAMSSON (L).....	40
§ 2 Justering av protokoll	41
§ 3 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	41
§ 4 Anmälan om granskningsrapport	42
§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott	42
§ 6 Ärende för bordläggning	42
§ 7 Kompletterande bestämmelser till EU:s	
 mediefrihetsförordning	42
Konstitutionsutskottets betänkande 2025/26:KU12	42
Anf. 98 PER-ARNE HÅKANSSON (S).....	42
Anf. 99 MARTIN WESTMONT (SD).....	44
Anf. 100 SUSANNE NORDSTRÖM (M)	46
Anf. 101 JAN RIISE (MP).....	47
(Beslut fattades under § 10.)	48
§ 8 Redovisning av AP-fondernas verksamhet t.o.m. 2024	49
Finansutskottets betänkande 2025/26:FiU6	49
(Beslut fattades under § 10.)	49
§ 9 Kompletterande bestämmelser om flexibla regler för	
 utbetalning från pensionsförsäkring	49
Skatteutskottets betänkande 2025/26:SkU3	49
(Beslut fattades under § 10.)	49
Ajournering.....	49
Återupptaget sammanträde.....	49
§ 10 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens	
 sammanträde.....	49
KU12 Kompletterande bestämmelser till EU:s	
mediefrihetsförordning.....	49
FiU6 Redovisning av AP-fondernas verksamhet t.o.m.	
2024.....	50
SkU3 Kompletterande bestämmelser om flexibla regler	
för utbetalning från pensionsförsäkring	50
§ 11 Bordläggning.....	50
§ 12 Anmälan om interpellationer	50
§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar	51
§ 14 Kammaren åtskildes kl. 16.02.	51